

ELŐFIZETÉS

HELYESEN:
 3 évi árta ..... 24 korona
 3 évi árta ..... 3 korona

VIDEKEN:
 3 évi árta ..... 28 korona
 3 évi árta ..... 3 k. 40 f.

BIRDYTRÉK

MEGADÁSOK: A lapot mindenkor 20 fill.
 Tiszta körlevélre 16 fill.
 Nyomatási díj 20 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, szeptember 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Legyen nyugodt, fenség!
- Amerikai magyarok, egyesüljétek.
- Gyermekirtás nagyban.
- Baleset a Neuman-gyárban.
- A nyomor áldozata.
- Sajtóiroda Aradon.
- Rotschild Károly báró válik.
- Főhadnagyból berkocsis.
- Tisza István az aradi vértanúkról.
- Tarnovszka grófnő cipől.
- Eltűnt ügyvédek.
- Tárca: Kossuth Lajos születése helye.
- Irta: Márki Sándor dr.

Legyen nyugodt, fenség!

Arad, szeptember 18.

Ferenc Ferdinánd trónörökös ma megtartotta székfoglalóját a magyarpolitikában. Katonai dolgokban már régebb idő óta beavatták és bevonták a trónörökösöt az uralkodói jogokba. Az osztrák politikában, ha csak némi hitelük van a Sternberg Adalbert gróf leleplezéseinek, márt szintén volt alkalma tevékenykedni, ha nem is mindig a nyílt színen. A magyar ügyekben azonban, tudtunkkal, eddig nem szerepelt a jövő uralkodó — ha csak a gróf Zichy Jánossal való közismeretű összeköttetését nem tekintjük politikai vonatkozásának.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma másfél órai kihallgatáson volt a trónörökös-nél. Kijövet az újságírók ostromának engedve, azt felelte, hogy ezerféle dologról tett jelentést. Ez hihetetlenül tág

meghatározás, és hogy az ezer dolognak egyike a kiegyezés volt, azt Andrássy se tagadta. Bizonyára nem csodálható, hogy a magyar közvélemény az ezerféle dolog közül ezt tartja a legfontosabbnak, és egyelőre nem törődik a többi kilencszáz-kilencvenkilenc ügygyel, melyek nem olyan feszülten aktuálisak, mint a kiegyezés.

Akármilyen feltűnő, nincs semmi természetellenes abban, hogy a trónörökös a magyar ügyek s főként a kiegyezés felől érdeklődik. A király már öreg ember, s az emberi lehetőségeket a koronás főknél se szabad számításon kívül hagyni. Talán nincs kizárva az se, amit a külföldi lapokon keresztül szoktak időnként megírni, hogy a király hatvan esztendei, viharokkal, gondokkal teli uralkodás után még életében átruházza utódjára a trónt. Ferenc Ferdinándnak mindenképen azzal az eshetőséggel kell foglalkozni, hogy a kiegyezés, amelyet most kötnek, az ő uralkodására fog szólni; miután tehát a kiegyezést neki is kötik, a királynak természetes az a kívánsága, hogy ennek a kiegyezésnek készülése, részletei felől a trónörökösnek is legyen beleszólása. Hogy a trónörökös egyelőre csak információt akar a kiegyezésről, ezt azzal igyekeznek demonstrálni, hogy nem az ugynevezett kiegyezési reszortminiszterek valamelyike, hanem a belügyminiszter tesz neki jelentést. Ez az egyszerű információ azonban éppenséggel nem zárja ki, hogy a trónörökös az érdeklődés határán túl

beleszóljon és beleavatkozzék a kiegyezési tárgyalásokba.

Ha Andrássy Gyula gróf őszintén referált a kiegyezésről a trónörökösnek, ő fensége a másfél óra elteltével megnyugodva bocsátotta el a belügyminisztert. A kiegyezés körül az izgatató külsőségek ellenére nincs baj. Igaz, hogy a tárgyalások megszakadtak, — de csak egyelőre. Ha a tárgyalásokat olyan ellentét miatt kellett volna félbeszakítani, amelynek át-hidalására nincs kilátás, akkor, a dolgok természetes rendje szerint, az egyik, vagy másik kormánynak le kellene mondani. Erről azonban szó sincs. A hazaérkező miniszterek sietnek megnyugtanni az aggodó pártokat, hogy kormányválságról szó se lehet. Ha — netalántán, esetleg, ne adj Isten, véletlenül, non putarem, a kiegyezés még se sikerülne, itt van még az 1899. XXX. Hogy erre senki se gondolt!

De erre se lesz szükség. A tárgyalások megszakításának módja arra vall, hogy még ezután is lehet alkudni. S úgy nézzük, a magyar fél lesz az, amelyikkel alkudni lehet. Hiszen a magyar kormány a kvótaemeléssel belement, csupán vivmányokat kért érte cserébe. Már most két eshetőség látszik valószínűségnek; vagy az van előre kicsinálva, hogy az osztrák kormány, helyesebben: a király belemegy-e vivmányokba. Csupán a valójában kicsi vivmányok értékét akarják a magyar szemek előtt azzal fokozni, hogy ilyen küzdelmes módon adják ki. Vagy pedig,

Kossuth Lajos születése helye.

Irta: Márki Sándor dr.

Kétszázkét esztendővel ezelőtt a szécsényi országgyűlésen minden ur és pap esküvel fogadta, hogy belép abba a szövetségbe, amelyet az ausztriai ház által megbántódott szabadságnak és törvénynek helyreállítására köötek. II. Rákóczi Ferencet a szabadságért összeszervekeztett magyarság választott vezérlo fejdelmének ismeri el és mindenek felett a haza javán munkálkodik, annak oltalmára igyekezik.

Ma százöt esztendeje Rákóczinak lelke kitört az égből: Monokon, Zemplén vármegyében az Isten aznap adta Kossuth Lajost a magyar nemzetnek. S ha nemrégiben az egész magyarság lelkesedéssel tekintett Nógrádmegyére, hol a szécsényi mezőkön, a szabadság kivívására szövetkezett rendek országgyűlésének megnyitása emlékkét ünnepelték, ma nem kisebb kegyelettel tekinthetünk arra a zempléni falura, hol Kossuth Lajos született.

A szerencsi állomásraól tíz-tizenöt kilométert kocsin kell megtennünk, hogy az odább északnyugatra fekvő Monokra juthassunk. Mindegyrd emelkedő vidéken, nem is mindig a legjobb uton dög tovább koccsink, míg az Eperjes, tokaji hegyláncolat lankás, vulkáni donbozonat a tiszai alsík, vagy inkább a Takta felé lejtősdő monoki patak széles felső völgyébe érkezünk.

Hajdanában („a mi nem is volt olyan rég“)

rengeteg erdőség közt rejtőzött Monok, Zemplén vármegyének egyik legeludogottabb helysége, mely a völgy két partján elszórtan épült. Magyar és ló lakosai még valamikor a tatárjárás idejében huzódkak oda. A határában levő mesterséges halmokról azt tartják, hogy azok a menekülés közben esettek nolttesteire borulnak.

A falu legrégebb birtokosai a Monokyak, kik, miként a Rákócziak, Bogát és fia: Radvány nemzetségéből származnak. Radványt már 1067-ben comes platinusnak nevezik s a Nagy Lajos korabeli Márk-kronika szerint egyik legfőbb embere volt Salamon királynak. A Monokyak egyenes őse Mog, a kinek egyik fia, Sándor 1227-ben a másik: Simon, 1243-ban egyezkedett nemzetsége egyes tagjaival. A XIV. század elején Monok már a nemzetség volt. 1321-ben Monoki Sándor fia László mint Szada földesura és a szerencsi klostrom kegyura szerepel. Ugyanazon nemzetségből Csépan fiát, Csalot tartják a Rákócziak ősapjának. Ivadéka Rákóczról írják magukat, melyet az oklevelek 1252-ben emlitenek először. Monoki Sándor fia, László ivadéka szintén a rákóczi ághoz tartoztak s ebből monoki Monoky Miklós 1625-ben II. Ferdinánd királytól báróságot kapott. Monoky Erzsébet bárónét Andrássy Mátyás vette el s mikor a Monoky család fiúágon kihalt, az ő fiuk, Andrássy Miklós lett a monoki uradalom örököse s egyuttal az Andrássyak betléri idősebb és monoki ifjabb ágának törzsapja egyik fiától, Istvántól, a

betléri, a másiktól, Györgytől, a monoki ág származik. A fiuk 1695-ben osztoztak meg a vagyonon. Monokon és Csépteken különben a bedeghi gróf Nyáryaknak is voltak lézjőságaik, melyeket azután Rákócz 1707. szeptember 18-án az ő tábornokának, báró Andrássy Istvánnak és feleségének, Serédy Zsófia bárónénak adott.

Andrássy István gyermekeit 1709-ben a „bormegissza“ Andrássy György az ostromolt Krasznahorkából Monokra, majd bátyjok: Pál gondjsi alá Kassára küldte, áruló apjokak pedig ágyuval kergette el Krasznahorka alól. István Löcsét, ő pedig utóbb Krasznahorkát adta át a németnek.

Időközben Monoknak is elég része volt a zimankós időkben. 1567-ben és 1652-ben a török ismételve elfoglalta. 1674-ben Spank németjei, 1682-ben Ibrahim budai basa törökjei jártak alatta. Ezáltal azonban inkább a tarcali követeknek volt okuk ijedezni: mert kevésbe mult, hogy Monok alatt Spank valamennyiököt karóba nem huzatta.

De a békés foglalkozásokat sem hanyagolták el Monokon: a ezől és földművelést. A háromszáz esztendős latin vers azt tartja Monok boráról, hogy

„Non placeat cuncto hic Bramins si forte plato,
 Gaudet heris se non displicuisse suit.“

Ami pedig az utóbbira nézve bizonyíthat valamit: első osztályu határában már a XVIII.

s ez a valószínűbb: hogy a magyar kormány vívmányok nélkül is le fogja nyelni a kvóta-emelést.

Az előkelőbb kokottok nem adják oda magukat az első szóra, hanem a presztizsuk érdekében azt kívánják, hogy legalább bizonyos ideig kurizáljanak nekik. Nem tehetünk róla, az ily hölgyekre emlékeztet a mai kormány. Tudja, hogy meg fogja adni magát, s meg is van benne a hajlandóság. Csak azt akarja, hogy ez küzdelemmel, hűhóval, fölfujt akadályokkal menjen, — hogy az ország előtt annál kevésbé lássék egyszerű kapitulációnak az ügy. Fárassztja a közvéleményt, hogy az utóvégre közömbösen fogadja a kvóta-emelést, amely, ha egyszerre tényként állana elő, viharogot vetne el.

És ezen megnyugtató állapot mellett értjük, hogy a trónörökösnek ez izzó kiegyezési napokban a többi kilencszázkilencvenkilenc ügy iránt is volt kedve érdeklődni.

Amerikai magyarok, egyesüljétek!

Fölvívás az amerikai honfitársakhoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 18.

Az Amerikai Magyar Szövetség ebben a hónapban, szeptember 25-én Clevelandban tartja évi főgyűlését. Ennek a főgyűlésnek lesz hivatalosa eldönteni a Szövetség sorsát. Most közvetlen főgyűlés előtt Rudnyánszky Gyula, az ismert poéta, az Amerikai Magyar Napilapban hosszabb lelkeshangú cikket tesz közzé, amelyben felhívja az egész amerikai magyarságot, hogy egyesüljön az Amerikai Magyar Szövetség zászlója alatt. — Ez a főgyűlés fogja eldönteni a Szövetség sorsát — írja Rudnyánszky — s ez a döntés nem lehet más, mint komoly, önzetlen, hazafias határozat, hogy az Amerikai Magyar Szövetség teljes cselekvő képességgel lépjen munkába, kezdje meg alapszabályai szerint áldásos tevékenységét.

Az Amerikai Magyar Szövetség arra a célra alakult, hogy mindazokat a fontos szellemi, er-

kölcsi és anyagi feladatokat megoldja, a melyeknek megoldását kivétel nélkül minden fennálló egyesület és szövetség életbevágóan szükségesnek tart, de a melynek megoldására alapszabályai értelmében vállalkoznia nem lehet.

Ebből világos, hogy az Amerikai Magyar Szövetség egyetlen egy fennálló egyesülettel vagy szövetséggel sincsen ellentétben. Sőt ellenkezőleg, az Amerikai Magyar Szövetség segítőtársa, kiegészítő része az összes egyesületeknek és arra való, hogy bizonyos közös munka elvégzésére az összes magyarokat, az összes egyesületeket egységes szervezetben egyesítse s összetartsa.

Az Amerikai Magyar Szövetség tagjainak nemcsak betegsegélyt és haláleseti díjat adhat, hanem 50 cent évi tagdíj ellenében minden egyéb erkölcsi, jogi, művelődési, anyagi és szellemi érdekelt is megvédelmezheti, istápolhatja. Továbbá ápolhatja a szülőhazához való hűséget, a faji összetartást, a nemzeti művelődést és elősegítheti minden magyarnak az amerikai életben való érvényesülését. És mindezt saját hatáskörében teheti.

Ha kivétel nélkül minden magyar ember már a parira szálláskor belép az Amerikai Magyar Szövetségbe és ha az egyesületek megértik, hogy milyen okos, hazafias, emberséges dolgot cselekszenek, ha a Szövetségbe lépnek, akkor az Amerikai Magyar Szövetségben oly hatalmas egységes szervezete lesz a magyarságnak, hogy az ide bevándorolt magyarok boldogulása, érvényesülése teljes mértékben biztosítva lehet.

A magyarságnak, sajnos, nincs még ilyen egységes összekapcsoló szervezete. Bünszerű, a magyarság halálos ellensége, aki nem kívánja, vagy bármilyen okból megakarja akadályozni, hogy legyen a magyaroknak egy hatalmas nagy testületi szervezete.

Aki szereti szülőhazáját, nemzetét, aki önzetlenül, becsületesen óhajja minden magyaroknak Amerikában való boldogulását, érvényesülését, az kezét kézbe téve, vállat vállhoz vetve egy akarattal megvalósítja az eszmét, előmozdítja az Amerikai Magyar Szövetség cselekvőképességét.

század végén sok árpa, köles, tengeri, kender, középszerű buza és főzeléknek való termelt. Sok szénáján sok állat növekedett. Az Andrássyak rendszeres gazdálkodásáról már 1695-ből tanuskodik a hosszuráti kastélyban őrzött családi levéltár.

Az Andrássy uradalom ügyvédje, a XVIII. század végén Kossuth László volt, egy turóc vármegyei régi nemes család sarja. 1263-ban Pósa fia Kocs, — Gát fia Kossuth — és Vogan fia Voszlov a Turóc folyó jobb partján levő birtokukra IV. Béla királytól új adományt eszközöltek ki, mivel ősi birtokleveleket Detre zólyomi ispán elkobozta és megsemmisítette. Kossuth csak egy részét kapta a fölvaltva róla is nevezett udvarnak, melyet Nagy Lajos csak 1374-ben adományozott örök birtokul Kossuth egyik vitéz unokájának, Pálnak, aki vitézül harcolt a velenceiek ellen. A Kossuthok később is többször kitüntek a csatatéren. Kossuth Miklós, Lajosnak ükapja, a XVII. század közepén, mint a turóc vármegyei huszárok hadnagya a perbeiki ütközetben a törökök fogságába került s 4500 forintos váltságdíjat csak nagynehézzen teremthette elő. Kossuth Sándor huszárkapitány most kétszáz esztendeje idegen csatatéren, a spanyol örökösödési háborúban Strassburg alatt sebesült meg. A golyó balfüle mellett ment be, jobb szemén jött ki, de felgyógyult s azután a Szilágyságban, majd S. olnok vármegyében élt. Kossuth Tamás lelkes hivo volt II. Rákóczi Ferencnek s ezért 1709-ben egy szál karddal, egy paripával kellett menekülnie Turóc vármegyéből. Még Kossuthon, az ősi birtokon született 1763-ban Kossuth László, de iskolái végeztével

Zemplén vármegyében telepedett le, az Andrássyak ügyvédje lett Monokon s 1796-ban feleségül vette tyrlhingeni Weber Saroltát, kinek egyik ösét, Weber Dánielt, 1687. június 30-án Karaffa végeztette ki az eperjesi vérpádon. Kossuth Lászlónak és Weber Saroltának öt gyermeke volt, egy fiú és négy leány. A legidősebb, Lajos Monokon született 1802. szeptember 19-én vasárnap s a szomszédos Tálva városában keresztelték meg.

Később nemcsak Monok, hanem Tálva és Tápióbszék is versengett azért a dicsőségért, hogy Kossuth szülőhelyének nevezzék. A történelmi vizsgálat s maga Kossuth Monok javára döntötte el a vitát. Kossuth abban a csinos sarokházban született, mely az emeletes szép grófi kastélytól északra mintegy negyven méterre emelkedik s két utcai és egy udvari szobából áll. Kossuth szülőháza egy szép kastély s egy szalmafedeles házikó közt fekszik. Mikor 1848-ban kastély és kunyhó közt minden ellentétet kiegyenlíteni törekedett s a szabadság, egyenlőség s testvériség elvét a törvénykönyvben valószínűsíteni törekedett, Monok, a melynek allig volt 2000 lakosa, arra buzdította a nemzetet, hogy Kossuthnak Monokon állítson szobrot. Kossuthnak azóta sok helyen állítottak s még több helyütt állítanak szobrot s előbb, teljesebb Monok kívánsága is, mint a nemzeté, a mely valahára már a budapesti Kossuth-szoborra óhajtaná letenni koszorúját.

Legyen áldva Zemplén vármegye földje, hol a magyar szabadságnak legeszményibb két vezére született: II. Rákóczi Ferenc és Kossuth Lajos.

Gyermekirtás nagyban.

„Minek neveljünk nyomorgókat?”

Huszonegy nőt letartóztattak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 18.

A torontálmezei Nagyszentmiklóson nemcsak a kivándorlás mániája, de az anyaságtól való irtózás is fogyasztja a népet. A gyermekirtás oly mérvben terjedt el, hogy a sváb asszonyok nyíltan adtak egymásnak tanácsot az angyalcsinálásban.

A csendőrség titokban kezdett nyomozni. Eleinte sok nehézséggel küzdött, de végre erős kézzel nyult a darázsészekbe és most már a bünszülészűn kívül huszonegy leány és asszony ellen indult meg a bünygyi vizsgálat. De a szülészűnnek a temetőben is vannak áldozatai, ezeknek a sírját most exhumálják. És exhumálnak számtalan kicsiny sírt is. Kiderült, hogy olyan családokban, ahol hat hét gyermeknek kellene lenni, csak egy gyermek van, a többi a világra sem engedték születni.

A csendőrség meg van győződve, hogy még igen sok bűnnek jön a nyomára, mert tudomása van róla, hogy a nyomozástól való félelem miatt egész sereg család menekült el és akar elmenekülni Nagyszentmiklósról.

A letartóztatottak túlnyomóan töredelmesen vallottak. Csupa együgyű teremtesek, alacsony műveltségi nivón, akik még annak sincsenek tudatában, hogy bűnt követtek el. Váltig mondják, hogy amit ők cselekszenek, azt szelében megcselekszik ezren és ezren anélkül, hogy csak egy hajuk szála is meggörbülne. Aztán így védekeztek:

— Mi sem tudunk megélni. Amerikába nem mehetünk mindnyájan. Minek neveljünk nyomorgókat...?

A nagyszentmiklósi csendőrség széles körben folytatja a nyomozást.

Baleset a Neuman-gyárban

Szerencsétlenül járt munkás.

A rendőrség nyomoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 18.

Végzetes baleset történt a napokban a Neuman féle szeszgyárban. Egy gyári munkást ért munka közben a baleset, amely kevés híja, hogy az életébe nem került. A szerencsétlenül járt ember most a kórházban fekszik s allig van remény arra, hogy mint épkézláb ember hagyja el azt. A balesetről az alábbiakban számolunk be:

Néhány nappal ezelőtt Csipai András gyári munkás Tirszin nevű társával a szeszgerjesztő kádak tisztításával foglalatalkodott. A kádakat gőzzel szokták tisztítani, amelyet a kazánból eresztenek a kádakba. Tirszin, aki a kazánból a gőzt eresztette, megkérte Csipait, hogy a második emeletről figyelje meg, hogy a gőz jól átjárja-e a kádakat.

Csipai a szomszédos helyiségben levő felvonó készülék nyílásához ment, amely ezelőtt léces korláttal volt körülvéve. A korlátot azonban a felvonó készülék könnyebb hozzáférése végett eltávolították. Csipai a nyílás fölé hajolt és a nyílásán át figyelte a kádakat.

Egyszerre velőtrázó sikoltás reszkedtetete meg a levegőt. A munkások abbanhagyva munkájukat, megrémülve rohantak fel a második emeletre, ahol a megrendítő baleset történt.

Mialatt Csipai a felvonó készülék nyílásán át figyelte a szeszgerjesztő kádakat, felülről leengedték a felvonó készüléket. Csipait senki sem

figyelmeztette s így történt, hogy a gép Csipai fejére ereszkedett és Csipai fejét a padozat és a készülék szánkója közé szorította.

A munkások azonnal megállították a felvonó készüléket és elalélt társukat kiszabadították veszedelmes helyzetéből. Csipait, aki a fején súlyos sérüléseket szenvedett, beszállították a közkórházba és a balesetről jelentést tettek a gáji rendőrkapitányságnál. Rámer István gáji alkapitány kihallgatta Csipait, aki előadta, hogy a balesetért Tyoszt Lázár munkás, a felvonó készülék vezetője a felelős. Tyoszt ugyanis láthatta őt a nyílás fölé hajolva és még idejében figyelmeztethette volna, hogy a felvonó készüléket lebocsátja.

A gáji kapitányság ma áttette az ügyet a bűnügyi osztályhoz, amely megindította a nyomozást annak kiderítésére, hogy a balesetért terhel-e valakit a felelősség.

Csipai, akinek sérülései felette súlyosak, még mindig a kórházban van.

A nyomor áldozata.

Öngyilkos hegedű-művész.

Leugrott a harmadik emeletről.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 18.

Szányi Aladár dr. szigorló orvosnak, más néven Zsoltár Aladárnak színészfelvétele — mint fővárosi tudósítónk táviratozza — ma délután leugrott a Mária-utca 6. számú ház harmadik emeletéről. Egy tragikusan érdekes élet ért az utolsó állomására. Szányi-Zsoltárné, született Terr Apollónia nagyon tehetséges nő volt. Kifűnő hegedű- és zongoraművész, akit azonban megtört a nyomoruság és a betegség. A harmincnégy esztendőes hölgy mindössze két hónappal ezelőtt ment férjhez és idősebb nőtestvérénél bérelt lakást az urával együtt. Házaságuk nem volt boldog. Az asszony legalább gyakran panaszkodott a Mária-utca 6. számú ház lakóinak, hogy szeretne elválni s kérdészködött: miképp végezze az eljárást.

A férj valósággal kétklaci életet folytatott. Szányi Aladár dr. néven, mint szigorló orvos volt bejelentve a Mária-utcában. Este pedig színészsze vedlett s legutóbb Zsoltár Aladár néven a Rákóczi-uton levő Nemzetközi Mulató rendezője volt. Az inséges állapot arra kényszerítette a nőt, hogy lealacsonyítsa művészetét. Legutóbb pedig, mint zenésznő működött egy király-utcai kávéházban.

Ma délután négy órakor, míg a férje aludt, kisurrant a folyosóra, főlzaladt a harmadik emeletre, bekötötte a szemét s aztán átmászott a vaskorlátón. Nem ugrott le nyomban, hanem belekapaszkodott a rács alsó részébe s úgy függött a levegőben. Végre is kimerült és akkor lezuhant az udvar kövezetére. Talpra esett. Lábát és több bordáját eltörte, de az eszméletét mégsem vesztette el.

— Leestem? — kérdezte csudálkozva az odaseregélyektől. — Üldöznek a rendőrök.

Hogy miért üldözik, arra vonatkozólag nem akart fölvilágosítást adni. Jöttek a mentők, a kik a Rókus-kórházba szállították. Egy rendőrtisztviselő kihallgatta s a szerencsétlen asszony a következőket mondotta:

— Senki sem kényszerített az öngyilkosságra. Saját elhatározásomból kíséreltem meg. Ismétlem, senki sem birt rá. Ma délután négy órakor, amikor férjem elaludt, kimentem II. emeleti lakásunkból a III. emeleti ambításra s onnan ugrottam le. Elhatározásom oka:

idegbaj. Fixa ideám volt, hogy üldöznek, fenyegetnek s néhány percre elvesztettem az eszemet.

Szányi-Zsoltárné most haldoklik a kórházban. A rendőrség még folytatja a vizsgálatot az ügyben, amelynek némely részlete titokzatosnak látszik.

Főhadnagyból bérkocsis

Tisza István nagybátyja a bakon.

Egy letört dzsentri.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 18.

Ma délelőtt a budapesti rendőrségen egy 64 éves öreg ember tette le a vizsgát a hajtásból. A vizsgálóbizottság megállapította, hogy az öreg pompásan hajt és semmi akadályt sem gördített az elé, hogy mint bérkocsis kenyeret szerezzen magának Budapesten. A vizsgát néhány újságíró is végig nézte, akik előtt érdekessé tette azt a főváros legifjabb fiakeresének a személye

A bérkocsisnak felcsapott öreg ember, akit Soós Eleknek hívnak, igen előkelő családból származott és nagybátyja Tisza István grófnak, a volt miniszterelnöknek. Valamikor természetesen jobb napokat látott s fiatalabb korában főhadnagy volt a 16 os huszároknál. Költéses, könnyelmű életet élt, s mikor már nyakig uszott az adósságban, levetette a csillogó uniformist és a polgári pályákon próbált szerencsét.

Némi küzködés után, a család protekciója révén bejutott a honvédelmi, majd a pénzügyminiszteriumba, ahol kisebb javadalmazású állást töltött be. Közbe azonban súlyos idegbajba esett, úgy, hogy a családja kénytelen volt szanatóriumba szállítani a beteg embert. Mikor innen kikerült, Tisza protekciójához fordult, aki meg is ígérte, hogy helyet szorít neki valahol.

Történt azonban, hogy bekövetkezett a törvényen kívüli állapot s hogy Soóst Elek testvérét, Soós Istvánt egyik megyébe főispánná nevezte ki Kristóffy József. A viharvert, tengődő testvér roppant megnehezített ezért Soós Istvánra, s nyílt levelet intézett hozzá, amelyben a kinevezetése alkalmából alaposan lehadarolta. Az öreg okoskodása nagy elkeseredést szült a családban s elmondották az esetet Tisza István grófnak is, aki ettől kezdve minden összeköttetést megszakított a nagybátyjával. Leveleire nem válaszolt, s eszeágában sem volt, hogy az öregot valahol elhelyezze.

A 48-as elvekből tudvalevőleg bajos jólakni, s így Soós Elek hamarosan igen nehéz helyzetbe került. A legutóbbi időnkig csak eltengődött valahogy, de mostanában éppenséggel kutyául ment a dolga.

Ekkor aztán nagy elhatározás támadt az öregben. Eszébe jutott, hogy valamikor híres urkocsis volt, s hogy három vármegyében nem tudtak úgy hajtani, mint ő. Miért ne értékesítené ezt a tudományát? — gondolta — és felcsapott bérkocsisnak. Igen ám, de ehhez hajtási engedély kell, amit vizsgával szerez meg az ember. Soós Elek nem sokat habozott, nem szegyenkezett — s ma kiállott a bizottság elé.

Azt mondják, igen jól kiállotta a vizsgát — pedig ez egyszer, először életében, nem is volt protekciója.

Sajtóiroda Aradon.

A hirszolgalat megkönnyítése.

Greén főkapitány terve.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 18.

A városházán, úgy látszik, mégis kezdenek modernül gondolkodni, beférkőzött már a torony alá is a haladás szelleme. A város vezetői végre-valahára belátták, hogy a közigazgatás szervét reformálni kell, mert az eddig uralkodott bürokratizmussal nem lehet sikeresen intézni ennek a szerencsétlen városnak az ügyeit.

A reformtörekvések a rendőrség részéről indultak meg. Ez a testület, amely a polgárok élet és vagyonbiztonsága felett van hivatva őrködni, maga is belátta, hogy jelenlegi szervezetében alig felel meg nehéz, felelősségteljes hivatásának. A város közbékéje és rendje megkívánja, hogy a rendőrség létszáma meg-nagyobbodjék s hogy a testület modern alapokon szerveztessék.

Ezt a közönség és rendőrség részéről már régen hangoztatott óhaját Greén Nándor tb. főkapitány, a rendőrség jelenlegi vezetője memorandum alakjában juttatja el a törvényhatósági bizottsághoz. Mi is megirtuk, hogy Greén Nándor terjedelmes memorandumot dolgozott ki, amelyben okosan, szakértelemmel kifejti a rendőrlégénység létszámemelésének; fizetésjavításának szükségességét s szükségét látja annak is, hogy a rendőrtisztikarban néhány új állás is szerveztessék. Greén Nándor a memorandumát már beterjesztette a tanácshoz, amely pártoló javaslattal viszi a törvényhatósági bizottságnak október havi közgyűlésébe.

A főkapitány most egy újabb, modern intézménynek: a rendőrségi sajtóirodának felállításával is foglalkozik. Az utóbbi időben temérdek panasz hangzott el aziránt, hogy a rendőrség a közérdekű ügyeket egészen elhallgatja, vagy pedig szűkszavuan adja ki a lapok rendőrségi tudósítóinak. Aki a rendőrségnél uralkodó viszonyokat ismeri, az nem csodálkozhatik ezeken az állapotokon.

Sok rendőrtisztviselő, nem lévén helyes érzelme, nem tudja megkülönböztetni azt, hogy mikor követ el hivatalos titoksértést valamely közérdekű ügynek nyilvánosságra hozatalával, vagy mikor nem szegi meg hivatali esküjét. Eanek, továbbá annak a körülménynek, hogy a kisszámu tisztviselők nagy elfoglaltságuk miatt nem fordíthatnak gondot a hirszolgalatra is, tudható be az, hogy alig hoznak valami közügyet a nyilvánosságra.

A többszöri felszólalások és a legutóbbi feyelmi eljárás azt a meggyőződést érlelték meg Greén főkapitányban, hogy a főváros és Szeged város mintájára okvetlenül fel kell állítani a rendőrségi sajtóirodát. Ennek az élére pedig olyan tisztviselőt szándékozik állítani, aki meg tudja ítélni, hogy mit lehet nyilvánosságra hozni s hogy mit kell a nyomozat érdekében egyelőre elhallgatni.

Minthogy a rendőrtisztek annyira el vannak foglalva, hogy most még nem nélkülözhető egyik sem, a főkapitány a sajtóiroda felállítását az októberi közgyűlés határozatától teszi függővé. Amennyiben a közgyűlés kimondja, hogy a rendőrségi tisztikarban új állásokat szervez s így Greén Nándornak több rendőrtiszt áll rendelkezésére, a saját hatáskörében már legközelebb felállítja a sajtóirodát, amely a hirszolgalatot meg fogja könnyíteni.

Eltűnt ügyvédek. Sikkasztottak, csaltak. Utban Amerika felé.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 18.

A budapesti főkapitányságon a minap két ügyvéd ellen tettek feljelentést, azzal vádolva őket, hogy klienseik pénzét *elsikkasztották*. Mielőtt azonban a rendőrség megindította volna a vizsgálatot, az ügyvédek neszét vették a dolognak és *eltűntek a fővárosból*. Az egyik eltűnt ügyvéd *Dénes Endre dr.*, akinek az Erzsébet-körút 44. szám alatt volt az irodája. A másik ügyvéd, aki szintén sikkasztásai miatt szökött meg, *Bálint Izidor dr.*

A két fiskális szökéséről az alábbiakat jelentí fővárosi tudósítónk:

Dénes dr. sikkasztása.

Körülbelül tíz napja távozott el a fővárosból *Dénes Endre dr.* ügyvéd azzal a szándékkal, hogy kölcsönt szerez, amelylyel lázongó klienseit kielégítheti. Valószínű azonban, hogy nem kapott seholsem segítséget s így jobbnak látta elmenekülni Magyarországból. A budapesti főkapitányságra már néhány följelentés érkezett ellene, amelyek mind *sikkasztással vádolják*. *Felberbauer Istvánné* szüleszülő, aki magzatelhajtás büntette miatt már néhány hónapja vizsgálói fogságban ül, védőjéül kérte fel Dénest. A fogházban értesült arról, hogy Dénes tudta és beleegyezése nélkül eladatta három szoba butorát és a pénzt *elsikkasztotta*. Ma délelőtt jelentette fel a főkapitányságon Dénest *Pollák J. József* budapesti ruhakereskedő. *Pollák* még hónapokkal ezelőtt 1091 korona értékű számlát bízott rá Dénesre behajtás végett. Az ügyvéd néhány száz koronát be is hajtott, de nem adta át kliensének. *Pollák* erre az ügyvédi kamarához akart fordulni, de az ügyvéd felesége és anyósa eltérítették ettől a szándékától. Most azonban, mivel az ügyet nem rendezték, megtette a följelentést. *Lefkovits Adolf* sátoraljaujhelyi kereskedő egy 289 koronás számlát adott át perles végett Dénesnek, aki mai napig ezzel a pénzzel sem számolt el, mire *Lefkovits* is a rendőrséghez fordult. A negyedik följelentő *Rotschild Mór* fővárosi butorkezeskedő, akinek háromszáz korona követelése van. A főkapitányságon a följelentések dolgaiban megindították a vizsgálatot. Két detektív keresi Dénest, eddig azonban hasztalanul. Anyját már megállapították, hogy Dénes a legutóbbi napokban Balassagyarmaton és Egerben járt, de hogy onnét hová távozott, nem tudják. A budapesti büntetőbírószág vizsgálóbírája ma *elfogató parancsot* adott ki ellene.

Fiskális és volt képviselő.

Dénes dr. egy volt országgyűlési képviselőt is megkárosított. *P. D.* volt országgyűlési képviselő és újságíró egy évvel ezelőtt hatezer korona kölcsönt vett föl egy kassai asszonytól és kintazott Pétervárra. A kassai asszonynak *K.* nevű ügyvédje felkereste Dénes Endrét és felmutatva egy ügyvédi meghatalmazást és elmondva a hatezer koronás kölcsönt, kifőzték, hogy Dénes az Oroszországban időző adóst a meghatalmazás alapján *bepertli*. Ez meg is történt, *P. D.*-t elmakacsolták és végrehajtást kértek ellene.

Amikor visszaérkezett *P.* és megtudta a dolgot, nyomban felkereste Dénes dr.-t, akivel ezer koronában kiegyezett, egyben levelet írt a kassai asszonynak, amelyben keményen rá támadt, miért pereltette a követelést a megha-

tározott idő előtt. A kassai özvegy egy ügyvéd kíséretében feljött a fővárosba és *P. D.* vel együtt felkeresték Dénes Endrét az irodájában.

Ekkor aztán kiderült a gázság. Dénes térdreborult és sirva kért bocsánatot. Mindent *K. dr.*-ra tolt, aki szintén sirt és ugyancsak térdreborult. Nem használt semmit. Az ezer forintot már megosztottak s nem tudták *P. D.*-nek visszaadni. Dénes akkor az anyját küldte el a kassai asszonyhoz és ügyvédjéhez, de ezek nem enyhíttek meg és *Brasch Arnold dr.* útján bűnvádi följelentést tettek Dénes dr. és *K. dr.* ellen. A törvényszék október 4-ére tűzte ki az ügy tárgyalását.

Az ómen.

Dénes dr.-t Aradon is ismerték. Évekkel ezelőtt a fiatal ügyvéd, akinek nagy jövőt jósoltak, megismerkedett egy *aradmegyei* urcsaláddal, amelynek egyik leányát nőül vette.

Az esküvőt Aradon tartották meg. Az esküvő napját kitűzték s erre eljött a vőlegénynek apja, anyja és rokonsága. A vasuti állomástól a városba hajtattak a násznép s utközben az egyik kocsis lovai megbokrosodtak, felborították a hintót és a bennülők *súlyos sérüléseket szenvedtek*.

A szerencsétlenségnek egy áldozata is lett, amennyiben Dénes rokonai közül az egyik a súlyos sérülések következtében néhány nap múlva meghalt. A vőlegény szülei pedig anyyira súlyosan megsérültek, hogy hónapokig tartott, amíg felgyógyultak. A lakodalmat azonban megtartották.

Akik tudtak a balesetről és végignézték a lakodalmat, baljóslatúan mondták:

— A szerencsétlenség rossz ómen!

A jóslás csakugyan bekövetkezett. Dénes az esküvő után nemsokára piszkos dolgokba keveredett, minék az lett a következménye, hogy *a felesége elvált tőle*.

A másik szökevény.

A másik megszökött ügyvéd *Bálint Izidor dr.*, akinek az Aggteleki-utca 2-ik szám alatt volt az irodája. *Bálint* kegyetlenül zsarolta, aki a karmai közé került és előszeretettel licitálta el az utolsó vánkösöket. Hat hét előtt az ügyvéd elvitte feleségét és két gyermekét *Szliácsra* nyaralni, aztán azzal a kifogással, hogy Kolozsvárra utazik, elbucszott tőlük és megszökött.

Ezalatt a *Bálint* irodát megrohanták kellenesei és *kihordták onnan minden irományt*. *Bálintné* visszautazott a fővárosba; itt tudta meg, hogy az ura sikkasztott pénzzel kereket oldott. *Bálint* óvatos ember volt mindig; egy sor írást sem hagyott hátra. A szerencsétlen asszony a legnagyobb nyomorban él; holnapra talán ennyivalója sem lesz *Bálintot* a rendőrség már egy hét óta nyomozza, mert *Kindlovits dr.* ügyvéd ezerhatszáz korona *elsikkasztása* miatt tett ellene följelentést. A két ügyvéd ellen a fővárosi rendőrség *elfogató parancsot* adott ki. Valószínű, hogy Dénes is, *Bálint* is *Amerika* felé vették útjukat.

SPORT.

+ A jubiláris és bajnoki atlétikai verseny. A Magyar Testgyakorlók Köre folytatja jubileumi versenyének sorozatát és szeptember 22-én, vasárnap délután a millenáris versenypályán atlétikából tartja meg nagy versenyét. A verseny igen nagy szabásúnak ígérkezik, ami első sorban abban domborodik ki, hogy a díjazása is elsőrangú lesz. Így nem kevesebb, mint három vándordíj kerül döntésre és minden versenyszámban külön egyéni tiszteletdíjat is kap a győztes. Ugyanekkor dől el Magyarország *súlyemelő bajnoksága* is, amelyben résztvesz a múlt évi bajnok, *Veisz Rikárd*.

Tisza István az aradi vértanukról.

Október 6-ot ne avassuk nemzeti ünneppé.

„Ez a nap az, amelyen bajos az embernek higgadtságát megtartani, amelyen keserűség és gyűlölet villámlik át az ember lelkén.”

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 18.

Ma tartotta Biharvármegye törvényhatósága szeptember havi közgyűlését, amelyen Aradvárosának március 15. és október 6. nemzeti ünneppé való avatása ügyében intézett ismeretes átiratát tárgyalták. A közgyűlésen felszólalt *Tisza István* gróf is, aki hatásos, hazafias érzéstől áthatott beszédben kifejtette, hogy az október 6-iki gyásznapi nemzeti ünneppé való avatásával egyre ébren tartanók a dinasztia elleni gyűlöletet.

A megyei közgyűlésről az alábbi távirati tudósítás számol be:

Biharmegye ma tartotta közgyűlését, amelyen *Tisza István* gróf is megjelent. A közgyűlés több jelentéktelen ügy letárgyalása után az *aradi* átirattal foglalkozott, mely azt kéri, hogy március 15-ét és október 6-ikát avassa a törvényhozás nemzeti ünneppé. Az állandó választmány azt javasolta, hogy március 15-ikének nemzeti ünneppé avatása tárgyában intézzen a közgyűlés felirást az országgyűléshez, az október hatodikára vonatkozó javaslat felett pedig térjenek napirendre.

Nadányi Károly, a biharmegyei függetlenségi párt elnöke követeli, hogy október 6-ikát is iktassák a nemzeti ünnepek sorába.

Utána *Tisza István* gróf mondott hosszabb beszédet, melyben hangsúlyozta, hogy nem szabad a nemzetnek gyásznapiját kidomborítani, mert hiszen akkor az iskolákban 365 napon egyáltalán nem tennének mást, mint mindig a nemzet vértanúit ünnepelnék.

1867 óta — folytatta *Tisza* beszédét — állandósult a gyakorlat, hogy a 48 ki nagy korszakalkotó események emlékét megünnepeljük. Április 11-ike helyett a közhangulat tényleg március 15-ikét tette a nemzeti élet hajnalhasadásának ünnepévé. Nem látom be azonban azt, hogy kiragadjunk a történelemből egyéb napokat és ezeket nemzeti ünneppé tegyük. Legkevésbé tartom alkalmasnak október 6-ának megünnepelését. Mert ha van gyászos nap, amelyen *bajos az embernek megtartani higgadtságát, ha van nap, amelyen keserűség és gyűlölet villámlik át az ember lelkén, ugy ez a nap az*. Kérdem, hasznos dolgot cselekszünk e, ha ezt a keserűséget, ezt a gyűlöletet fölszítjuk október 6-án? Vajjon azért ontották a véruket azok a férfiak, hogy a gyűlölségtől sohasem szabaduljon meg az ország? Most ujtánók azt föl, amikor hála istennek *megtaláltuk az összhangot?* Ne mondja senki, hogy a kegyelet szent érzése követeli október 6-ának megünnepelését. A kegyelet szent érzését őrizzük meg hiven a lelkünkben. Ez irányítsa tetteinket, de ne akariunk politikai tőkét kovácsolni ebből a kegyeletből.

Tisza István gróf élénk helyesléssel kísért beszédének végén elfogadásra ajánlotta az állandó választmány javaslatát.

A közgyűlés nagy többséggel el is fogadta a választmány javaslatát, mely szerint Biharvármegye hozzájárul az *aradi* átiratnak március 15-ére vonatkozó részéhez, október 6-át azonban nem kéri nemzeti ünneppé avattni.

Kossuth és Apponyi a kiegyezés meghiusulásáról.

★

A mai nap már teljes bizonyosságot hozott abban a kérdésben, hogy miért szakadtak meg a kiegyezési tárgyalások. Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf kijelentették, hogy a vám-szerződés ügye az osztrákok kvótaemelési követelésén feneklett meg, amelynek ellenében a Beck-kormány megtagadott minden gazdasági és politikai kárpótlást. A kormány lemondására azonban a kiegyezési tárgyalások megkezdése nem fog vezetni, mert a kabinet az általános szavazati reform megvalósítása előtt nem adhatja vissza a felségnek megbízatását.

★

A magyar politikai körökben nem találkoztunk osztatlan tetszéssel a kormány-nak az az álláspontja, mely szerint bizonyos osztrák rekompensációkért hajlandó a magyar kvóta fölemeléséhez hozzájárulni. Amikor Apponyi Albert gróf ma a függetlenségi pártkörben kifejtette a kabinetnek a kvótaarány megváltoztatására vonatkozó fölfogását, több 48-as képviselő kijelentette, hogy semmi szín alatt sem fogadja el a közönségi költségek fedezésére szükséges magasabb hozzájárulási arányt. Ha pedig — amint valószínű — pártkérdést csinálnak a kvótaemelési megszavazásából, úgy ezek a képviselők kilépnek a pártból.

A kormány egyébként október elejére Budapestre várja az osztrák közgazdasági minisztereket, akiktől tegnap azzal váltak el, hogy a magyar fővárosban folytathatják a tárgyalásokat.

A kiegyezés meghiusulásának történetéről az alábbi távirati tudósításban számolunk be:

A Ház összehívása elmarad.

Bizonyos feszültség, bizonyos türelmetlen várakozás jellemzi az egész politikai helyzetet. Kiseb és nagyobb kérdések keringenek a szintéren és a politikusok feleletet várnak ezekre a kérdésekre. Nagyon felgyülemlett már az az anyag, amelyet csak parlamentárisan, a képviselőház működése közben lehetne elintézni.

Ez a várakozás szülte azt a tervet is, hogy a képviselőházat, amely tudvalevőleg önmagát naponta el, a házszabályszerű számu aláírásokkal már október tizedike előtt összehívassák. A terv felmerült, de mint annyi társa, gyorsan le is tűnt az után, hogy közölték Kossuth Ferencel, nem pozitívum, hanem csupán ötlet gyanánt. A függetlenségi párt vezéréhez közel álló képviselők azt a fölfogást terjesztették és arról győzték meg a türelmetleneket, hogy a kormányzat iránt való bizalmatlanságnak lehetne venni, ha a megállapított idő előtt összehívátnák a Házat.

A képviselők meglegszenek most azzal, hogy sűrűn járnak miniszterekhez, vezető képviselőkhez és állandóan folynak kisebb bizalmas megbeszélések a politikai helyzetről.

Képviselőjárás a kormányhoz.

A teljes bizonytalanság érzése dominálja a politikai világot, de nyomban ide kell jegyezni, hogy ez éppen nem jelenti, hogy a hangulat nyomott. Kivált a függetlenségi képviselők valószínűleg ujjongnak, hogy újabb hadüzeneteket kapnak a lelkiismeretük legyőzésére. Egész csomó járt közülök ma délelőtt fent a Várban, a minisztériumok táján, köztük Barabás Béla, Sümeji Vilmos, Szatmári Mór, Baross János, Hermán Ferenc és mások, hogy hiteles

információt kaphassanak arról, mi van és főképpen mi várható.

De sem Wekerle Sándor, aki az egész délelőttöt a pénzügyminisztériumban töltötte, sem Sztéryi József, a ki ma reggel jött meg Bécsből s bár erősen gyöngyölkedik, nyomban bement a kereskedelmi minisztériumba, nem igen adtak határozott felvilágosítást. A képviselőknek meg kellett elégedniük azzal a biztatással, hogy még semmiféle romlott el egészen, de még elromolhat.

Kossuth Ferenc, aki erősen meghülve érkezett vissza Bécsből, a délelőttöt a lakásán töltötte, ahol szintén több függetlenségi képviselő kereste fel. A miniszter még Karlsbadban meghült s a bécsi tárgyalások alatt felhagyoltagta baját. Most azonban szigorú kurára fogják az orvosok.

Egy kiváló politikus, akinek a kiegyezési tárgyalások menetéről és állásáról mindenképpen módja volt a legkisebb részletig is pontos információt szerezni, ezt mondta egy hírlapírónak:

— Most csaknem lehetetlen a jövőre prognózist állítani. Annyi föltétlenül bizonyos, hogy a tárgyalások végleges megszakításáról perczig sem volt szó s azzal váltunk el Bécsben az osztrák kormány tagjaitól, hogy ezek október hó nap elején okvetlenül eljönnek Budapestre fölvenni azt a fonalat, melyet ma elejtettünk. Az osztrák lapok tendenciózusan hazudnak, mikor ma reggel azt írják, hogy nem biztos, egyáltalán folytatjuk-e a tárgyalásokat. Éppen olyan jól tudják, mint mi, hogy igenis folytatjuk, hiszen ebben megállapodtunk. De ez is taktika. Az egész ellentétet bizvást formakérés kívül kimondottnak tekinthetjük. Mert itt legfőleg négy-öt millió koronáról van szó és ilyen differenciát a kiegyezés rémitő anyagában a két tárgyalótól elkönnyvelhetne egymás javára vagy rovására. De mivel az osztrákok érthető okokból, éppen a kvótaemeléshöz ragaszkodnak, de ennek fejében nem hajlandók ellenszolgáltatást adni, differencia szinte megoldhatatlannak látszik.

Az osztrák kormány azt mondja, lehetetlen a kiegyezéssel odaállania kvótaemelési nélkül, a magyar kormánynak pedig természetesen az az álláspontja, hogy lehetetlen kvótaemeléssel parlamentjében megszavaztatni a kiegyezést. De éppen a magyar kormány odáig ment előzékenységében, hogy felajánlotta, elengedhetetlen szükség esetén a kvótaemeléshöz is belemegy, de kellő ellenszolgáltatások fejében. Pénzért pénzt. A rekompensációkról, melyeket a magyar kormány kívánt, különböző kombinációk jelennek meg a lapokban. Ezek cáfolásába nem bocsátkozom, mert ezzel ok nélkül nyilvánosságra hoznék olyasmit, ami nem való a nyilvánosság elé. Annyit azonban elárulhatok, hogy ezek a rekompensációk kizárólag pénzügyi természetűek. Hogy mi fog következni, nem tudom. Egy azonban biztosra vehető: bizonyos határidőnél a magyar kormány

nem vár tovább. Ha addig megállapodás nincs, élünk a törvényadta jogunkkal.

A kormány nem mond le.

A kiegyezési tárgyalások meghiusulásával kapcsolatosan az Aradi Közlöny is megírta, hogy a meghiusulás folyamánya lehet a kormány lemondása. Erre vonatkozólag most a kormány hivatalosan közlésezi, hogy a kiegyezés meghiusulása — még ha végleges lenne is — a magyar kormányra nézve nem jelentene ilyen következményt. A kormány azzal a kötelezettséggel alakult, hogy vagy megkötötte Ausztriával a kiegyezést, vagy — ha ez nem sikerül — ajánlani fogja, hogy az 1899: XXX. törvényekben kimondott viszony mondassék ki vám- és kereskedelmi szerződés formájában.

A kiegyezés meghiusulásáról tehát szó volt már a jelenlegi kormány megalakulásakor s annak bekövetkezése nem érintheti a magyar kormány állását.

A jelenlegi kormány megalakulásának volt azonkívül egy kardinális kötelezettsége is, az, hogy az általános szavazati jog reformjának keresztülvitele és új alapon eszközöndő választások megejtése után szűnik meg az a föladata, amelynek megoldására vállalkozott. A kormány lemondásáról tehát szó sem lehet.

A kvótán akadtak fönn a tárgyalások.

Egy miniszter — valószínűleg Kossuth Ferenc — egy félhivatalos estilap tudósítója előtt az alábbiakat mondotta a kiegyezésről:

— A kiegyezés, amelyben részünkre közbizalmi vívmányok vannak, jóformán egészen perfektuálva volt, készen volt a szövegezés is, minden pont és vessző a maga helyén volt már. Egyedül a kvótakérdés akadt meg a dolog, mert a bankkérdés a magyar álláspontnak megfelelőleg teljesen különválasztott a kiegyezési tárgyalásoktól.

Az osztrák kormány ekkor tényleg kívánta a kvóta fölemelését. A magyar kormány ezt ellenezte, noha a limite nem zárkózott el a kívánság megvitásától. Két részre osztottuk a kérdést: materiális és politikai részre. Ha úgy materiális, mint politikai téren megfelelő kompenzációkat nyújtott volna az osztrák kormány, lehetett volna a dologról beszélni. A magyar kormány semmiféle irányban kötelezettséget nem vállalt. Mivel a kvótakérdésben a tárgyalások fönnakadtak, a miniszterek Bécsben maradásának nem volt többé értelme. A magyar kormány tagjai nem is mennek többé Bécsbe, hanem az osztrákok jönnek le október elején, valószínűleg 2-án. A magyar kabinet tagjai teljesen szolidárisak. A miniszterek az egész idő alatt nagy munkát végeztek s naponta 8 órahosszat tárgyaltak. A kormány kötelességének fogja tartani, hogy a parlament első ülésén, október 10-én alaposan tájékoztassa az országot az ügyek állásáról. E tájékoztatásra különben a pártok értekezletein is módot fognak keresni.

Szakadás a 48-as pártban.

A parlament megnyitása ugyan csak három hét múlva következik be, a politikai helyzet azonban már most nagyon fellendítette a politikai életet. A pártkörökben ma és tegnap élénk élet uralkodott. Különösen a függetlenségi pártkör

látogatta meg ma este számos képviselő, akik nagy érdeklődéssel beszéltek a politikai helyzet kialakulásáról és várták a függetlenségi miniszterek megérkezését. *Kossuth* Ferenc betegsége miatt nem jöhetett el párthívei közé.

Este felé *Apponyi* Albert gróf megjelent a pártkörben. A minisztert érkezésekor az egybegyűlt függetlenségi képviselők lelkesen megéljenztek. Ezután élénk diskusszió fejlődött ki a miniszter és párthívei között a kiegyezésről.

Apponyi gróf kiemelte, hogy a kormány ragaszkodik a kvótakérdésben eddig kifejtett álláspontjához, t. i. a kvóta csekély felemelését is oly messzemenő engedményekhez fűzi, amelyek nélkül *semmiféle kvótaemelésbe nem megy bele*.

— Ami a bankkérdést illeti, folytatta fejtegetését *Apponyi*, — a kormány nem vitathatja el, hogy Magyarországnak joga van az önálló bank felállításához, habár a jelenlegi viszonyok *nem alkalmasak* arra, hogy a bank kettéválasztását már most keresztül vigyük. A kormány inkább *semiféle kiegyezést sem köt, mint rosszat*, de addig, amíg a külföldi államokkal kötött kereskedelmi szerződések érvényben vannak, a jelenlegi kölcsönös viszony Magyarország és Ausztria között *nem szűnhetik meg*.

A miniszter fejtegetéseit a párt nagy része helyesléssel fogadta, de vannak sokan a függetlenségi pártban, akik *más álláspontot foglalnak el*. Ezek a kvóta emelésébe *semmi körülmények között bele nem mennek*, a különválást már most követelik és az *Apponyi* által jelzett elvek alapján létrejött egyezés esetén *kívánnak a pártból*.

Tarnovszka grófnő cipői.

Intimitások a kalandornőről.

Az arany térdkötő.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 18.

A velencei véres dráma óta Európának körülbelül minden metropolisában, divatos világfürdőjében buzgón keresik, kutatják, nincs-e valami szál, ami odafűzné a dráma valamelyik szereplőjét. Természetesen, akad ilyen szál bővíben. Ezek a világotjáró oroszok keresztül-kasul járták Európát.

Az áldozatot: gróf *Komarovszkit* a maga gondatlan gazdagsága vitte, *Prilukovot* és *Tarnovszka* grófnőt inkább a tervszerűség, végül *Naumovot* a féltékenység; nem akart tágitani a szép kalandornő oldaláról.

Most legutóbb fedezték fel nem annyira nyomokat, mint talán inkább reminiscenciákat, amelyek *Tarnovszka* asszonyhoz fűződnek. A szép asszony ugyanis *Berlinben* fedezte rendszeren a *cipőszükségletét*. Azaz dehogy is a szükségletét! A luxusát. *Tarnovszka* ugyanis rendszeren egyszerre *husz pár cipőt rendelt* különböző színű bőrből és minden cipőhöz egy pár teljesen ugyanolyan színű harisnyát. Az árral nem igen törődött.

Volt harisnyája, melyért tizenhét márkát is fizetett, a cipőinek ára pedig negyven márkán kezdődött. Akármilyen jó vevő is volt azonban, a hitelét nagyon korlátozták, mert a berlini cipészek igen hamar tapasztalatból tudták, hogy a grófnő igen jó vevő ugyan, de annál *rosszabb fizető!*

Egyik berlini cipész, akinek a grófnő veje volt, elmondta, hogy *Tarnovszka arany kö-*

tőt visel a — térde fölött. Mint érdekes részlet jegyzik fel ezt a berlini lapok, ámbár sokkal érdekesebb részlet az, miért és hogyan vett mértéket a szóbanforgó cipész a grófnő térde fölött, ameddig igazán sohasem ér fel cipő és cipész keze is csak ritkán . . .

Tarnovszka hol személyesen végezte rendeléseit, hol pedig levélileg. A levelei rendkívül szeszélyesek és valami magaelhagyás szől ki belőlük. Francia nyelven kezdett, oroszul kevert, németen végzett mondatokkal vannak tele ezek a levelek, ha meg elírta magát és törölnie kellett egy-egy szót, azt keresztül-kasul húgálta, kaparta, vakarta a tollával, amíg csak olvashatatlanná tette. Nagyon rendetlenül írt, megszólitás, címzés, interpunkció nélkül és írás közben bizonyára inkább törődött azzal, hogy pontosan leírja, milyen cipőket kíván, mint azzal, hogy micsoda követelményei vannak az orográfának és a nyelvtannak . . .

Az ágy-at betiltották.

Színpadon nem szabad vetkőzni.

Az erkölcsföltő rendőrség.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 18.

Az erkölcsre féltékeny és a morált hirdető apostolok tegnap hálás szerephez jutottak a *Körösvölgy* metropolisában, Nagyvárad városában. Hirdették, hogy veszélyben az erkölcs, a családi szentség, a művészet, a józanság és hogy a romlottság *Luciferje a Zöldfa* orfeumból készült mételeyhintő körútjára. A tiszteletreméltó morál-apostolok egész nap lóttak futottak, gyűléseztek s feljelentéseket tettek a rendőrségen a *Zöldfa Luciferje*, a rózsaszín solyemtakarós ágy ellen, megvádolva a büntető törvénykönyv X. ik paragrafusába ütköző és nyolc napon tul gyógyuló súlyos szeméremérettéssel, kérve egyuttal előzetes letartóztatását és a városból való kitoloncolását.

Nagy lón mindezek következtében a rémület és ijedelem a városban. Az anyák és férjek sürgős deputációt akartak küldeni a tiszt főorvoshoz, hogy leányaikat és feleségeiket oltsa be a mételeyjárvány ellen hasznos szérummal. A *Zöldfával* szomszédos lakók erőnyesebbjei pedig arra kérték a szállodást, hogy a kitűnő nyári helyiség kerítéseit emeltesse magasabbra, nehogy látlok lehessen az ágy misteriumait. Másfelől azonban megszámlálhatatlan embertömeg ostromolta egész nap az orfeum pénztárát és az orfeum jegyek árszóját hihetetlen módon fojszokott. A *Zöldfa* jegyértékei tegnap délután egy óráig jobban állottak, mint a vörös kereszt sorsjegyek. A bonyodalmak eme hihetetlen zürzavarába azután beleszólt a rendőrség feje, *Gerő* Ármín főkapitány. Iróasztalán már egész csomó feljelentés, panasz feküdt — amikor belépett a terembe *Kemény* Ignác rendőrbiztos és jelentést tett arról, hogy tegnap este *Az ágy* színre került a *Zöldfában*.

— Mi a véleménye Önnek, mint szakértőnek eme irodalmi műfajról, — kérdezte tőle a főkapitány.

— A közmegebotránkozás megteremtésére kitűnően alkalmas — felelte komoran a rendőrbiztos.

E szakértői vélemény alapján a főkapitány a következő végzést hozta és kézbesítette *Hillinger* Lipót szállodásnak:

„A *Zöldfa* mulatóhelyen tegnap este színre került „*Az ágy*” című jelenet előadását betiltom.

Indokok:

A mai nap folyamán tömérdek panasz érkezett hozzám, hogy ezen jelenet merész nuditásával és pornografikus tendenciájával sérti a nagyközönség józanságát és erkölcsi érzését. A kiküldött rendőrtisztviselő szintén arról tett jelentést, hogy ezen jelenet érzéki durvasága minden képzeletet felülmúl. Mindezek arra készítették, hogy a mulatóhelyre gyanútlanul elmenő közönséget megóvjam erkölcsi józanság ellen irányzott támadástól.

Kelt Nagyvárad, stb.

A rendőrfőkapitányság.

A jóerkölcsbe ütközőnek tartott jelenetben a címszerepet egy ingerlően szép, elegáns, selyempaplanos rézágy tölti be nagy ambícióval. Ez ágy körül és egyben az ágyban fordul meg minden. A szép fiatal asszony meglátogatja a barátját, hogy próbára tegye, vajjon az a gavallér-e, akinek játsza magát. Levetkezik egy szál patyolatigra és . . . és. Ne tessék sokra gondolni. Levetkezik és lefekszik a duzzadó fehér ágyba. Hadd lássa, olyan ember e az ő barátja, hogy megtartja az ur szavát: hogy egy ujjal sem nyúl hozzája. Hát persze, hogy megtartja — a számár. Es a csábító szépség haragosan ugrik ki a párnák közül. Csupa lángoló harag az asszony. A híres gavallér megkérleli, rimáncodik, hogy hiszen ugye igazi gentlemanhoz illő módon viselkedett.

— Miért haragszik hát?

— Éppen azért — feleli a nő.

Ez az inkriminált jelenet.

A késő délután folyamán híre futott az egész városban, hogy az erkölcsapostolok győztek, hogy *Az ágy-at* betiltotta a rendőrség. Erre azután a *Zöldfa* jegyértékei oly magasra szöktek fel, hogy a pénzpiacon korlátlanul domináltak. Mi lesz most? A rendőrség betiltotta *Az ágy-at*. Mit csinál *Hillinger* Lipót? A közönség türelmetlen, kíváncsisága határtalan, mit viz vajjon *Hillinger* Lipót a felséges nép szórakozásának oltárára?

Es mialatt e problémák kísértettek a városban — *Hillingerék* ujjabb trükkön gondolkodnak, hogy legyőzzék a rendőri aszisztálással győzedelmeskedő morált.

Megbolygatják az algezirasi egyezményt.

Németországtól függ a marokkói béke.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, szeptember 18.

A Marokkóból érkező híradások szerint kilátás van a békés meg egyezésre. Minden attól függ, hogy Németország hajlandó-e belemenni az algezirasi konferencián hozott határozat megváltoztatásába. Ha ehhez hozzájárul, akkor Marokkóban hamarosan helyreáll a béke és nyugalom.

Mai távirataink az alábbiak:

Páris, szeptember 18. Drude tábornok egy táviratra válaszolva jelenti, hogy teljes egyetértésben van a kormányval abban az esetben követendő eljárására nézve, ha a törzsek meg nem hódolnának. Drude közli továbbá, hogy a hirszolgálat most nehezebb, mióta a mehalla Casablancából eltávozott.

Páris, szeptember 18. A *Gil Blas* jelentése szerint, mihielyt Casablancában helyreáll a nyugalom, a csapatok nagyrésze visszavon Franciaországba és csak egy francia-spanyol katonai kontingens marad Marokkóban államrendéségi szolgálat ellátására.

Páris, szeptember 18. Drude tábornok a

Mediunas törzs területére vonult, hogy azon törzseket, akik nem küldtek követeket Casablanca-ba, feltételeinek elfogadására kényszerítse.

Páris, szeptember 18. Az *Echo de Paris* közli a *Daily Telegraph* azon hírét, mely szerint Páris és Berlin között tárgyalások folynak Németország marokkói befolyása tárgyában.

London, szeptember 18. *Tangerből* jelentik. A brit kormány *Raisulínak* Maclean s abanbocsátásáért szabott feltételeit elfogadhatatlannak jelentette ki. Most újabb, az eddigiekénél sokkal komolyabb tárgyalások folynak melyeket remélhetőleg eredménnyel fognak befejezni.

London, szeptember 18. *Marakesből* jelentik: *Muley Hafid* megbizta *Steinbach* német alattvalót, hogy utazzék Európába és vásároljon az ellenszultán részére fegyvereket, gyorstüzelő ágyukat és löszereket. *Muley Hafid* hír szerint *Steinbachnak* ezekre a bevásárlásokra 90 000 *font sterlinget* adott.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az aradi foto-klub e hó 19-ikén, csüförtökön délután öt és fél órakor a Központikávéházban választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

Hogyan mulatnak Hódon?

Kavarodás a hony soi színe miatt.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Arad, szeptember 18.

Nagy nehezen bejutok pár napra ide Aradra a nyári fészünkéből, Hódmezőről, azzal a háborzongató tudattal, hogy ismét vissza kell menni, hát nem az orrom előtt masiroznak be a 33-asok, hogy fájjá tegyék a Hódra szólító kötelességemet? És micsoda zenével jöttek bakák! Nohát nem hagyjuk magunkat és mi is zenével vonulunk be. *Tilger* az ő három és félkerékű motociklijén elől fog robogni és mi utána. *Szendrey* Misit, az öregot, lóra ültetjük, úgy fog közöttünk lovagolni, mint egy generális. *Várnay* Jenő pedig a térdszalagrendnek *Somló* Sándor nemzeti színházi direktor és *Gaál* Gyula által megzöldített kék szalagjával a vállán és lábászárán felékitve, utána sompolyog, mint lord Cavarsham. Mert jegyezze és értse meg a tiszteltaradi közönség, hogy Hódon a színház körül most egyből sem hallani, mint a térdszalagrendről. A dolog úgy esett meg, hogy az „Eszményi férj” című darabban *Várnay* Jenő egy térdszalagos renddel ékes lordot személyesít. Az öreg pedáns persze utána járt, vajjon a rend szalagja milyen színű? — Rájött egy igen egyszerű módon: a *Pallas* lexikon 16. kötetének 100-ik lapján pontosan leírva megtalálta, sőt egybehangzóan az öreg *Brockhaus* és a még öregebb *Mayer*-lexikon urak is azt állították, hogy a rend szalagja kék. Amde a színésznek soha igaza nem lehet; ha ő azt mondja kék, jusst sem lesz kék, hanem zöld és pedig azért, mert, na mert *Pesten is zöld a szalag*.

Nagy lótas futás és írka írka után egyszerre haragos levél jön *Gaál* Gyula mestertől, kihez időközben a zöldek kérdést intéztek a nemzeti színháznál viselt pántlika színe iránt és a levélben *Gaál* ránk förmed, hogy hogyan merjük mi szegény ripacsok, a mindent tudó Nemzeti Színház intendatúráját olyan marháknak tartani, hogy ők nem tudják milyen színű is a térdszalagrend szalagja?

Most már én is utána jártam a szalag színének és táviratot menesztettem Londonba a British Múzeum rend történelmi osztályához, jelezvén, hogy a bölc budapesti királyi színházi eszék mily véleményvel vannak a rend szalagjának színe iránt. Kérdésemmre a következő választ kaptam:

„A térdszalag rendnek úgy nagy, mint kis szalagja sötét kék, ellenben a magyar nemzeti színházunk intendatúrája és rendezője, az zöld, még pedig ritka szép példányu zöld.”

Amikor tegnap este Hódra elindultam, javában bőjtölt a társaság számos rendezetlen felekezeti viszonyok között élő tagja. Hogy mi t bőjtöltek? A rossz nyelvűek azt mondják, azért, hogy a Jehova megbocsásson nekik a sok rossz alakításért, amit egy éven át elkövettek . . .

Mariházy Miklós.

Rotschild Károly báró válik.

Az ok: Rotschildné gyomorbaja.

Különös gyűjtőszrenvedéy.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 18.

Mikor *Rotschild* Károly báró és neje, született *Wertheimstein* Rózsika három nappal ezelőtt Budapestre érkeztek, egyik fővárosi estilap fürge riportere beszélgetést folytatott a báró néval — a válóperéről.

Beszélgetett egy válóperéről, amely még nincs meg, s egy olyan kényes témáról, amelyről a bárónővé lett bihari szép zsidó leány aligha nyilatkozott szívesen. Elvégre kinek mi köze az ő legbensőbb ügyéhez, családi életéhez, férjéhez és boldogságához? De a bárónő ennek dacára nyugodt maradt, s az újságíró kérdésére röviden a következőkben felelt.

— A válásomról szóló hírek nem felelnek meg a valóságnak. Szeretem a férjemet, aki mindenkor elragadóan gyengéd. Csupán a honvágy bánt néha és nem tudom feledni szűkebb hazámat, Bihart.

Hiába, a nyilvánosság éhes és különösen szereti a csémegét. *Rotschild* belátta ezt és meghajolt a közönség étvágya előtt. Nyilatkozott. Elmondott mindent, amit elmondhatott, s mikor eltávozott előle az a nyilvánosság szolgálatában álló kíváncsi ember, bizonyára első dolga az volt, hogy letörölte — a könyvét.

Mert bár igaz, hogy szereti a férjét, igaz, hogy *Rotschild* báró elragadóan gyengéd hozzá, viszont igaz az is, hogy az egyetérítés már e rövid házasság alatt is megsémisült köztük és főleg igaz, hogy a válóper beadását már csak apróbb nehézségek késleltetik.

Az ideálisan keletkezett, poetikusan folytatódott szerelemnek immár vége van, s a Magas Tátra bus fenyőjé bizonyára szomorúan gondolkodik *Wertheimstein* Rózsikára, akinek bár megadatott az a hatalom, hogy egy sokszoros milliomos szívébe lopja bele magát, még is sokkal szerencsétlenebb, mint egy nyomoruságos viszonyok között főkötő alá jutott munkásleány. Ha nem *Rotschild* néval esett volna meg, bizonyára ő is meglepődéssel olvasta volna a maga esetét. Mennyi vigasztaló, mennyi biztató van ebben a szomorú történetben? Ime, megdől a vagyonnak óriási befolyása a házasságra s nyilvánvalóvá lesz, hogy a házasság boldogságához legfőbb kellék a mélységes, igaz szeretet. Ha ez hiányzik, a boldogság megteremtéséhez még egy *Rotschild* vagyona is kevés.

Hogy *Wertheimstein* Rózsika tagadja a válásáról szóló híreket, az csak természetes. Beavatott körök azonban már tisztában vannak azzal, hogy a hirtelen jött s némileg nyárspolgári színezetű szerelemnek vége. Rideg kezekkel belemarkolt a kérihetetlen élet és összetépte. Kiderült, hogy a szép bihari menyecske gyomorbajos — és *Rotschild* Charles báró nem szereti a beteg embereket. Még akkor sem, ha a beteges alany a felesége.

Utóvégre nem azért nősült, hogy ápolónak csapjon fel, s a beteg galamb nyugdélcselését

semmi szívesen haligatja az ember, hát még egy beteg asszonyt? Világos, hogy ezek után a házasságának semmi értelme. Azaz, hogy csak ő előtte világos — de ez is megbocsátható, mert a milliók árnyékában az erőltségek és fel-fogások is lényegesen át alakulnak.

Charles báró nem is vitkoja a dolgot, s a rokonai előtt már elárulta, hogy ez a házasság nem sikerült. Legutóbb a bécsi *Rotschild*oknak is megmondta, akik szintén nem csináltak titkot a dologból s így tudta meg ezt az intimítást néhány nappal ezelőtt Bécsben egy előkelő aradi urtambert. A válasz tehát befejezett dolog. *Rotschild* kívánta és *Rotschild* né beleegyezett. A válókeresetet rövidesen beadja s addig, hogy gyorsabban muljon az idő, utazgatnak. Utazgatnak, de csak a látszat kedvéért, mert közben szorgalmasan készítik elő a válóperet, amelynek gyors lefolyásának és fájdalommentlenségének kell lenni, akárcsak a modern fogházásnak.

Az ember valóban gondolkodóba esik, ha újra és újra áttökint ennek a házasságnak a történetét. Mennyi meleg szín a részletekben, mennyi ragyogó csillogás a felszínen és milyen mélységes ellentmondások a lepel alatt? Kétségtelen, hogy ezt részben az adatok hiányossága teszi, de másrészt érthető, ha meg tudjuk, hogy *Rotschild* Charles báró, akár a többi *Rotschild*, szintén gyűjtő. Hogy mit gyűjt, azt a való tekiatéből elhaligatjuk s csupán annyit árulunk el, hogy az ő gyűjtéséhez képest a s ivarvég szedegetés nagyuri foglalkozás. Valóban kedve támad az embernek ezeket a félszepségeket kapcsolatba hozni egyéb tényekkel s ezekből magyarázni meg ennek a bizonyára szenzációs válópernek a történetét.

Mert az előzmények után immár kétségtelen, hogy *Rotschild* né nemsokára újra *Wertheimstein* Rózsika lesz és igen rövid időn belül nem fogja már bántani a honvágy. Otthon lesz az ő szűkebb hazájában, Biharban, távol a londoni élet zajától s a londoni *Rotschild* palota káprázatos fényétől. Otthon lesz, szegényebben néhány millióval és gazdagabban egy nagy családossal, de azok körében, akik igazán szeretik.

A trónörökös politizál.

Andrássy kihallgatása a Belvedereben.

A király referátat.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 18.

A kiegyezési tárgyalások megszakadása után ma egy másik izgalmas eseménye volt a magyar politikának. *Andrássy* Gyula gróf belügyminisztert ma előbb *Ferenc Ferdinánd* főherceg s azután a király kihallgatáson fogadták, hogy jelentést tegyen a magyar politikai helyzetről. Abban, hogy a király egyik felelős tanácsadójával referátat magának, semmi különösség nincsen. Annál szenzációsabb a másik audiencia, amelyen a trónörökös fogadta *Andrássy*t. Ez az első eset, hogy a magyar trón ezidőszerinti várományosa a nyílt színen belekap a politikai kerék küllőibe, jelentést fogad és par excellence politikai természetű diskussziót folytat a magyar miniszterrel.

Hogy miről tárgyalt a trónörökös és a miniszter, az teljes részletességgel nem került a nyilvánosságra.

tikai kérdések hatalmas komplexuma került szóba, azt gyaníttatja Andrásynak az a kijelentése, mely szerint ezerféle dologról beszélgetett a fenséggel.

A belügyminiszter két audienciájáról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Jelentés a választói reformról.

Sok találgatásra ad alkalmat Andrásy Gyula gróf bécsi útja. Azt, hogy az utat a kiegyezés tette volna szükségessé, hivatalosan megcáfolják. A kombinációk tehát tovább folynak és a legújabb verzió az, hogy a választói reform ügyével van összefüggésben ez a bécsi út. Azok a politikusok, akik ezt az információt erősítik, azt mondják, hogy a választói jog reformja sokkal hamarabb kerül a parlament elé, semmint e pillanatban általában gondolnák. Már azt is emlegetik, hogy a törvénytervezet teljesen kész és beszólnék a részleteiről is. Ezek a tudósítások azonban teljesen alaptalanok.

Alkotmánypárti körökből vett értesülés szerint viszont tisztán magánügyek tettek szükségessé a belügyminiszter hosszabb bécsi tartózkodását.

Andrásy kettős kihallgatása

Ferenc Ferdinánd főherceg, trónörökös ma délelőtt 11 órakor kihallgatáson fogadta Andrásy Gyula gróf belügyminisztert. A kihallgatás majdnem másfél óráig tartott és a Belvedere palotában történt.

A kihallgatás után Andrásy gróf a Burgba hajtatott, ahol a király fogadta külön kihallgatáson. Ez az audiencia egy óra hosszat tartott.

Politikai körökben nagy feltűnést kelt Andrásy gróf kettős kihallgatása. A belügyminiszter délután visszautazott Budapestre.

A belügyminiszter nyilatkozata.

Andrásy Gyula gróf a Belvedere-palotából, ahol a trónörökösnel kihallgatáson volt, a magyar miniszteriumba ment. Itt a miniszterre várakozó újságírók kérdéseket intéztek hozzá, amelyek közül az első az volt, hogy kihallgatáson volt-e a trónörökösnel. A miniszter erre ezt felelte:

— Igen, mostanáig voltam audiencián a királyi fenségnél. Január óta ez az első látogatás, amelyet a királyi fenségnél teszek. Eddig még nem volt rá alkalmam.

Arra a kérdésre, vajjon a kihallgatáson politikai dolgokról is volt-e szó, Andrásy így válaszolt:

— Minden bizonynyal, miután nagyon sokáig voltam a fenségnél és részletes jelentést tettem neki különböző dolgokról.

Az újságírók ezután azt kérdezték a gróftól, vajjon nem jelölhetné-e meg azokat a tárgyakat, amelyekről a kihallgatáson szó volt? Erre Andrásy ezt felelte:

— Csak azt mondhatom, hogy ezerféle dologról volt szó, közigazgatási s törvényhozási dolgokról és még sok másról, amiről gondoskodni a kormány feladata.

Azt is kérdezték az újságírók, vajjon nem tett-e a miniszter jelentést az általános választói jog behozataláról?

Andrásynak válasza ez volt:

— Ebből egyetlen szó sem igaz.

A gróf környezete azt mondja, hogy a kihallgatás főtárgya a kiegyezés volt.

Ferenc Ferdinánd a királynál.

Andrásy Gyula gróf belügyminiszter kihallgatásának lényegét és eredményét még mindig homály borítja. Ferenc Ferdinánd trónörökös a belügyminiszternek nála tett audienciája után a királyhoz ment s addig maradt a felségnél, amíg Andrásy gróf kihallgatásra jelentkezett.

A belügyminiszter a királynál tett kihallgatása után kijelentette, hogy audienciája nincsen összefüggésben sem a kiegyezéssel, sem az általános választói joggal, hanem csakis társaságába tartozó ügyek referálására szorított.

Andrásy eltávozva a Burgból meglátogatta Aehrenthal báró külügyminisztert és Beck báró osztrák miniszterelnököt, délután pedig Zichy Aladár gróf társaságában visszautazott a fővárosba.

HIREK.

KOSSUTH.

*

Egyszáz és öt esztendeje holnap, hogy Kossuth Lajos megszületett. Hogy az évfordulók közül, amelyek az ő emlékéhez fűződnek, melyik alkalmasabb az ünneplésre: a születés évfordulója, nevének ünnepe, vagy a halálnak fekete napja, a fölött kár lenne vitát kezdeni. Minden talpalt hely, amely neki valamit köszönhet, köteles a hálára, s minden napot, amely az ő életének, nemzetmegváltó működésének emlékét hirdeti, nem szabad ünneplés nélkül hagyni, ha mindjárt az elmélkedő léleknek hangtalan, csöndes ünnepe is ez.

Többször megesett, hogy súlyos, válságos időkre következett be ez a születés nap. Milyen szomorú volt ez az ünnep a szeptember 15-iki, nevezetes házfőlosztatás után! Most csak a külsőségek változtak, a helyzet ép olyan leverő hatást kelt. Most készülünk magunkat Ausztriának megadni, — hosszú kiegyezésre, fölemelt kvótára. Csak épen alakoskodó formát választanak, hogy a jogos forrongás hullámaira csillapító olajat öntsenek.

Ahol ez a megszegyenítő, lealázó esemény lézül, ott nem lehet Kossuth születésnapját, emlékét őszintén ünnepelni. Nem is nyílnak holnap az emlékezésnek színes, hangulatot keltő virágai. Talán egészben is megfelelkeznek róla. Hiszen maga az a tény, hogy a negyvennyolcas párt hozzájárulásával, Kossuth Ferenc részvételével ilyen kiegyezés születik, ez maga beszél arról, hogy Kossuth Lajosról nagyon, nagyon megfelelkeztek . . .

— Az október 6-iki ünnep előkészítése. A nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság szeptember hó 19-én, csütörtökön délután 5 órakor a polgári fiúiskola tanácstermében (Weitzer-utcai fiúiskola I. emelet) ülést tart, melyre a

bizottság tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. Az ülés tárgya az október 6-ikán rendezendő ünnepségek részleteinek megállapítása.

— Kossuth Ferenc beteg. Budapestről táviratozzák: Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter még Karlsbadból hozott s a bécsi tárgyalások során elhanyagolt erős me hülése miatt kénytelen egy-két napig szobáját őrizni.

— Kabdebó főispán párbaja. Temesvárról táviratozzák, hogy Kabdebó Gergely főispán ma Beniczky György dráma kardpárbajt vívott. Az első összecsapás után a főispán jobb karján könnyebb sérülést szenvedett, mire a párbajt beszüntették. A felek kibékültek.

— A szociálisták forradalmi kiáltványa.

Budapestről táviratozzák: Ma jelent meg több millió példányban a magyarországi szociáldemokratapártnak az október 10-iki általános munkaszünetre vonatkozó röpirata. A terjedelmes kiáltványban, amely a hazátlan bitangokhoz van címezve, a párt kiméletlenül megtámadja a koalíciónak ténykedéseit. Az ország pusztulásának megállítására érdekében küzdelemre hívja fel a népet és felszólítja, hogy az egyenlő és titkos általános választói jogot erőszakolja ki. A parlament megnyitására az általános választói jog jegyében kell megindulnia. Az ország népének ki kell mutatnia, hogy elítéli és utálja a koalíció országpusztító uralmát. A kormány gyűlölheti az általános választói jogot, mondja a kiáltvány — a király megszegheti ebben tett ígérését, a nép akarata azonban felette áll a királynak és kormánynak. Elmondja ezután, hogy 21 nagyobb város munkássága csatlakozott a mozgalomhoz, hogy október hó 10-ikén országszerte általános munkaszünet legyen. A párt azzal fejezi be kiáltványát, hogy most kezdődik meg egy kiméletlen, elszánt, forradalmi harc.

— Megjötték a katonák. A bihari nagygyakorlatokról ma este fél 9 órakor tért vissza az aradi 33. gyalogezred. A Dietrich Albert ezredparancsnok vezetése alatt zenekarral bevonuló ezred érkezésének hírére a főteret nagy néptömeg lepte el, amely azután egészen a fahidig kísért a napbarnított, sok fáradságot kiállított katonákat. Az éjjeli temesvári vonattal hazaérkezett az aradi honvédszászlóalj is, amely a Temes- és Torontálmegyék déli részeiben tartott honvédségi dandár- és kerületi gyakorlatokon vett részt.

— Wellmann expedíciója. Krisztinánál táviratozzák: Wellmann tegnap ideérkezett és estefelé folytatta útját. Az utazó határozottan kijelentette, hogy léghajójával újból elindul. Babizonyosodott, hogy léghajója 15 méter gyorsaságu szél ellen képes előrehaladni. Wellmann októberben Amerikába utazik, hogy csikágói barátaival tanácskozzék. Léghajóját Párisba küldte, ahol kisebb javításokat és változtatásokat fognak eszközölni azon.

— Maróczy — második. Karlsbadból jelentik: A karlsbadi sakkverseny kedden edőt. Rubinstein, az orosz mester, 15 és fél egységgel első, Maróczy 14 és fél egységgel második lett. Érdekes, hogy az egész verseny alatt Maróczy vezetett, csak a legutolsó három napon maradt el. Máskor is, amikor kezdetben elő volt, vesztett, ha pedig az elsőkön üldözte a balszerencse, akkor a végküzdelemben előre jutott. Tekintettel arra, hogy a világ legnagyobb mesterei találkoztak ebben a versenyben, a második díj is nagyon értékes.

— Leleplezések egy milliós trüsztpanamairól. Newyorkból táviratozzák: Az itelei állam szövetségi bíróság ma a kormánynak a New Jersey Standard Oil Company elleni, a koncesz-

zió megvonása i ánt indított perével foglalkozott. A tárgyaláson feltűnést keltő *teleplezések történetek*. Az alperes társaság *Fay* nevű ellenőrnek kihallgatásakor megállapította a bíróság, hogy az indianai Standard Oil Company 10,000 részvénye közül 9990 darab van a newyorki társaság birtokában. Ugyanez a tanu eskü alatt vallotta, hogy a társaságnak 1890 ben kerek 200 millió dollár vagyona volt, amely 1906 ig 371 millióra növekedett, s a közbeeső idő alatt összesen 490 millió dollár volt a nyereség, a mely összegből a részvényesek 308 millió dollárnyi osztalékot kaptak.

— Nincs himlő. *Székesfejérvárról* táviratoznak: A moóri főszolgabíró táviratilag jelentette Szűts Jenő alispánnak, hogy a csákvári himlő betegedés nem bizonyult valóznak. Szauer járásorvos megvizsgálta a csákvári himlőgyanus egyént és konstataálta, hogy az illető, aki Pestről érkezett oda, nem himlőbeteg. Az alispán erről a belügyminisztert értesítette.

— Aradi munkások a drágaság ellen. Az aradi szocialdemokrata munkásság úgy védekezik a drágaság ellen, hogy *Általános fogyasztási és termelő szövetkezet* címen szövetkezetet létesít. A szövetkezet husz koronás részjegyeket bocsát ki, amely összeg heti 50 filléres részletekben is törleszhető. A szövetkezetbe bárki beléphet. Eddig állítólag már 5000 részjegyet jegyeztek.

— Hatmilliós sikkasztás. *Berlinből* jelentik, hogy a németalföldi Arnheimban a *Plister és társa* banküzlet tulajdonosa feljelentést tett igazgatója, *Lincker* Konstantin, más néven *Schult* ellen, hogy hat millió márkát elsikkasztott és az összeggel megszökött. A nyomban megindított széleskörű vizsgálat adatai szerint Lincker e hó kilencedikén este egy fatalember társaságában Berlinben is megfordult és a szállóban, ahol lakott, azt mondta, hogy Kölnbe utazik. Minden egyéb biztos nyom hiányzik a hűtlen igazgatóról, kivéve az, hogy kizárólagját otthagya a berlini pályaudvaron. A sikkasztó igazgató ötvennégy éves, az angol és német nyelvet törve beszéli. A károsult banktulajdonos magas jutalmat tűzött ki annak, aki a sikkasztót kézrekeríti.

— A hosszunap áldozata. *Budapest-ről* jelentik: A hosszunap előestéjén drámai módon aktuális öngyilkosságról értesítették a budapesti rendőrséget. A bécsi Ringstrasse egyik szállójában agyonlőtte magát egy jól öltözött fiatalember. Az ismeretlen halottat lefényképezték s a budapesti főkapitányságnak is elküldték a fotografiáját. Itt fölismerték az élet untat Grünhut Alfréd kereskedő személyében, aki Krausz Adolf szabóipari cikkek kivétel házában volt alkalmazva. Grünhut Alfréd hitbuzgó zsidó volt és az újév ünnepe alatt a templomban akarta tölteni a napját. Meg is váltotta helyét az egyik imaházban, de gazdája — bár maga is izraelita — dolgoztatni akart vele. A dologban érdekes az a körülmény, hogy Krausz a világ előtt szintén vallásos zsidónak mutatkozott, az üzlethelyiségét bezárta, de belül rendszeren dolgoztatta alkalmazottait. Grünhut nem ment be az üzletbe, hanem a templomban imádkozott. Másnap aztán, amikor megjelent a helyiségben, Krausz azzal fogadta, hogy elbocsátja és kiutasította. A fiatalember elkéserevedve távozott. A nyomorúságtól való félelmében aztán halálra szánta magát. Szüleire való tekintettel Budapesten nem akarta elkövetni az öngyilkosságot. Elzálogosította értéktárgyait, fölutazott Bécsbe s egy odaváló fogadóban vetett véget életének.

— Eltűnt szélhámos *Budapest-ről* táviratoznak: Schön Dezső férfiniszabó, aki a Stefánia-utikorzó egyik ismert alakja volt, eltűnt a fővá-

rosból. Schön nagy lábon élt, s a saját fogatán vett részt mindekor a kocsikorzón. Ha pedig gyalog járt, általános feltűnést keltett kutyafalkájával, amelyet állandóan magával cipelt. Úz letét négy évvel ezelőtt nyitotta meg, tőkéje azonban alig volt. Az üzlete sem ment valami fényesen, s az utóbbi években tervszerűen üzött szélhámoskodással tartotta fenn magát. A szélhámossgot úgy követte el, hogy üzletfeleitől váltókat kért s ezeket leszámítottatta. A törlesztés alkalmával természetesen újabb váltókat vett, de nem fordította törlesztésre, hanem újból leszámítottatta, sily módon megese't, hogy egyik-másik kezebe, aki eredetileg 3—400 korona erejéig állt jót érte, végül rájött, hogy 1200 koronáig van érdekelve. Most, mikor a szövetkezetek megszorultak pénzdoligában, sorra perelték a váltóikat, s a szélhámos jobbnak látta elmenekülni a krach elől. A lelkiismeretlen ember körülbelül 200 kezesét juttatta bajba. Schön időközben megnősült, s most a feleségét, aki jómódu asszony, szintén magával vitte. A *Boskovitz és Schön* cég, a mely Schön Dezső két darab 20.000 koronás váltóján jótállóként szerepelt, ma fizetéseképtelenséget jelentett.

— Ismét a cigányok. *Budapest-ről* táviratoznak: A budapesti határban elfogott cigányok csak tegnap kerültek a rabkórházból a főkapitányságra. A rendőrség betöréses lopás büntette miatt indította meg mindkettő ellen az eljárást. A két cigányt, *Kolompár* Sándort és *Lakatos* Antalt ma kihallgatták, de mindent tagadnak. Azt állítják, hogy békésen mentek, amikor a rendőrök reájuk támadtak s csak önvédelemből lövöldöztek. A betörésekről és a betöréses kísérletről tudni sem akarnak és azt sem mondják meg, ki volt a harmadik társuk. Ma délben átkisérték őket az ügyészséghez.

— Sarah Bernhard ismeretlen Franciaországban. *Párisból* jelentik: A francia posta ellen végtelen sok a panasz. A legújabb és a legmulatságosabb *Sardounak* és *Sarah Bernhardnak* a kalandja. Sardou levelet írt a világhírű művésznőnek, aki ott lakik a szomszédságában, a Boulevard Pereire en. A posta azonban elküldte a levelet Gif kis falucskába, ahonnan hetek múlva ezzel került vissza Sardouhoz: „cimzett ismeretlen”.

— Lázadás a makói árvaházban. *Makóról* írja tudósítónk: Ma olyan botrányos dolog történt a megyei árvaházban, mely a maga nemében ritkítja párját. A botrány maga az, hogy az árvaházi növendékek fellázadtak és volt tanítónőjüket, *Balga* Lajósnét a szó szoros értelmében megtámadták, ruháit letépték, majd butorait tördelték össze. Az eset akként történt, hogy a volt gondnokné ma családjával sétált és csak estefelé tért vissza az árvaházban levő lakására. A bejáratnál 30—35 növendék fogadta, kik leirhatatlan durva szavakkal illtették. Az azonban még nem volt elég, hanem reá rohantak, ruháit letépték és butorait összeverték. A volt gondnokné a támadás ellen az árvaházi apácáknál keresett oltalmat.

— Elzárásra ítélt diák. Fővárosi tudósítónk jelenti: Ez évi március 25 én, éppen ünnepnap lévén, *Ágoston* János polgári iskolai tanuló kirándult egy pajtásával, *Csabler* Jánossal a Római fürdőbe. Ott várta őket már másik két cimborájuk, *Fekete* Elemér és *Binder* Samu gimnázisták. Fegyver is volt persze náluk s vígan lövöldöztek a fiuk, majd belefáradva a mulatságba, a korcsmába mentek. Amíg futotta a pénzből, bort és pálinkát ittak még vidámban és hazafelé indulva tréfálkozni kezdtek. A kis *Ágoston* János egyszerre ráfogta a főbertjét *Fekete* Elemérrre:

— No öcskös, most lelőlek!

Szólt és elsütötte a fegyvert. A következő pillanatban a kis gimnázista, akit a golyó homlokán talált, véresen esett össze. A többiek rémülten futottak el, de aztán *Ágoston* János maga jelentkezett a rendőrségen, ahonnan kimentek a helyszáre s a súlyosan sebesült áldozatot szülei lakására szállították. *Fekete* Elemér tizednapra meghalt. *Ágoston* Jánost *Mladonicsky* táblai bíró elnöklésével ma vonta kérdőre a törvényszék. A bíróság *Kesseri* dr. kir. ügyész vád- és *Bakonyi* Pál dr. védőbeszéde után, alkalmazván az utóbbi által indítványozott 85. §. 4. pontját, *Ágoston* Jánosra két havi elzárást mért. A szülőket kártérítési igényekkel polgári pörre utasították. Az ítélet jogerős.

— Elsülyedt omnibusz. *Berlinből* jelentik: A Niederwallstrassen vasárnap délelőtt tizenkét négyszög méter területen besüppedt a föld és elnyelt egy omnibuszt, amely tele volt utassal. Az utasok természetesen nagyon megrémültek, amikor leereszkedtek a megnyíló földgyomrába s nem tudták, mi fog velük történni, de hamarosan megnyugodhattak fölöle, hogy senkinek sem esett semmi baja. A különös szerencsétlenséget az okozta, hogy a két láb átmérőjű vízvezetéki cső megrepedt, s a kiömlő víz alá mosta a földet. Mikor aztán a cső alatt egész gödör támadt, az első omnibusz terhétől egészen eltörött és a föld besüppedt fölötte. Az utasok hamarosan kimásztak, az omnibuszt azonban csak három órai erőlködéssel lehetett kimenteni a föld alól.

— Szüret Apateleken. *Apatelekről* jelenti tudósítónk: Apatelekek-hegyközség e hó 22 ikén választmányi ülést tart, amelyen a szüret napját megállapítják. A szüret előreláthatólag október hó 7 ikén lesz. A szüretre szőrek a kilátások s a borra, amelynek ára 30—40 korona között ingadozik, már eddig is nagy a kereslet.

— Szomeru kivándorlás. *Fiuméből* jelentik: A Cunard magyar-amerikai vonal *Carpathia* nevű oceánjáró hatalmas gőzöse szombaton délután több, mint 1900 főnyi utassal elhagyta a fiumei kikötőt. A hajón 1748 felnőt, 132 gyermek és 27 csecsemő utazik harmadik osztályon Amerikába. A *Carpathia* visszatérő útjában 412 utast hozott haza. Ezek között több olyan szerencsétlen volt, akit, miután idehaza egész kis vagyonát pénzzé tette és a nagy utra költötte, visszautasított az amerikai bevándorlási bizottság. Hármat elmeháborodottság miatt küldött vissza az amerikai hatóság. Rajtuk az utazás alatt is többször kitört az örültség és magánzárkában kellett sinylődniök. Fiuméből rendőri fedezet alatt utaztak haza, szülőföldjükre. A hajón utközben gyilkossági merénylet is történt. Egy albániai visszavándorló késsel támadt utitársára és után levette magát a hajóról. A tengerbe ugrott merénylőt azonban sikerült kimenteni és Fiumében átadták a hatóságnak. Az utasok közül hárman haltak meg a hosszú ut alatt. Halálukat az amerikai emberfeletti munkában és nyomorban szerzett tuberkulózis okozta. Holttestüket zsákba varrták és mélységes sirheiyükre, a tengerbe süllyesztették.

— Gyilkos csendőr. *Szekszárdról* írják: *Ozora* tolnamegyei községben ifj. *Miklós* Mihály parasztleány azzal a jelentéssel állított be a csendőrlaktanyába, hogy revolvert hord magával, mert az élete nincs biztonságban. *Miklós*, aki ittas volt, feleselni kezdett az egyik csendőrrel, mire ez kardot rántott és úgy szurta hasba, hogy rögtön meghalt. 15 én érkezett *Ozóra* a székesfejérvári hadbírósg vizsgálóbírája, aki a vizsgálatot azonnal megindította.

— Az aradi főreáliskola butorzata. A közoktatásügyi miniszterium az aradi főreáliskola butorzatának kiegészítését 1400 korona erejéig engedélyezte. *Boros* Vida igazgató október hó

Nagy választék
vegytani és fizikai ki-
sérleti üvegedényekben:

**Lombikok,
Görek,
Woulff-féle palackok,
Mérceüvegek,
Fedlemezek,
Próba és üvegcsövek.**

**Valódi
Auer és benold-gáz
égőhálókat.**

Villamos izzótesteket.

**Üveg és porcellán,
mosdó és egyéb
készletek. — Va-
lódi nikkel főző-
és díszedények**

a legnagyobb választékban és
legolcsóbban 224
Gebhart Testvéreknel
ARADON,
Andrássy-tér 4. (Pannónia-szálloda.)
Városi és megyei telefon 451.

25 koronát meghaladó készíztetések után 8% pénztárgedményt nyújtunk.

7-ik napjának délelőtt 11 órájára a főreáliskola igazgatósági helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet. Az igazgató felhívja a versenyzőket, hogy ajánlatukat október hó 7-ikének délelőtti 11 órájáig az igazgatóság-hoz nyújtsák be. A költségvetés *Ufferbach* Jenő főreáliskolai tanárnál minden hétköznapon, hétfő kivételével, délelőtti 10-12-ig megtekinthető.

— Egy hetvenhat éves aggyastán gyilkossági kísérlete. Temesvárról jelentik: Vakmerő gyilkossági kísérlet történt a végvári va-uti indóház harmadosztályú várótermében. Egy hetvenhat esztendő aggyastán, *Csabai* Sándor találkozott ott véletlenségből volt kedvesével, az 56 esztendő *Szabó* Klárával, aki Temesvárott, a józsefvárosi Dobos u ca 2-ik szám alatti házban lakik. A viszontlátás öröme Csabai volt kedvesét kétszer mellbe szurta. Az asszony segíkiállításra a vén bűnös elmenekült, a csendőrök azonban csakhamar kinyomozták és letartóztatták. Az öreg azt vallotta, hogy rég haragszik az asszonyra, akivel évek során át vadházasságban élt és azért akarta megölni, mert két évvel ezelőtt elhagyta Nem bánja csöppet sem a tettét, ellenkezőleg csak örül azon, hogy a hűtlen asszonyon boszút állhatott. Az esetet följelentették a temesvári kir. ügyészségnél.

— Betörő őrmester. *Budapestről* jelentik: A pozsonyi szekerészparancsnokság táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy *Wittek* Ferenc 30 éves szekerész őrmester feltörte az ezred pénztárát, abból 720 koronát ellopott és megszökött. A rendőrség keresi a betörő őrmestert.

— Szerencsétlenségek a megyében. Aradmegyében ma két helyen is történt halálos szerencsétlenség. Az egyik Tápán esett meg, ahol a gazdasági vasut egy gyermeket maga alá rántott, majd keresztül ment rajta, s a szó teljes értelmében ketté vágta. A törvényszéki orvosok a délután folyamán a helyszínre utaztak a boncolás megojtése végett. A másik szerencsétlenség a toki erdőben történt, ahol egy levágott fatörzs agyonütötte *Csinás* Szofront. A szerencsétlen ember azonnal meghalt.

— Rovarpor. bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

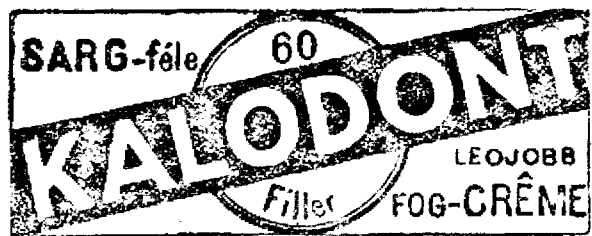
KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A tőzsde az izraeliták ünnepe miatt zárva volt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 18 —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz paronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közep paronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; itata: nehéz paronként 320 kilogrammon felül súlyban 134—135 fillérig; fiatal közep paronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 125—136 fillérig; könnyű paronként 200 kilogrammig terjedő súlyban 136—137 fillérig.

3996

Limbek János és fia
első magy. kir. szab. örökörös-gyára és tometésrendező Intézetéből.
Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Fájdalomtelt szívvel tudjuk, hogy forrón szeretett gyermekünk, illetve testvérünk

alsóveniczel

SZTOJKA ILUSKA,

életének 13-ik évében, e hó 17-én, délután 2 óraker jobblétre szenderült.

A drága halott hűt tetemei f. évi szeptember hó 19-én, délután 8 óraker fog-nak Arad, József főherceg ut 17. számú házból az aradi felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni

A gyászmise f. évi szeptember hó 20-án, d. e. 8 óraker fog az aradi róm. kath. és a körösbányai Szt. Ferencrendi zárda templomában megtartatni.

Arad, 1907. szeptember 17.

Nyugodjék békében!

alsóveniczel Sztojka József, alsóveniczei Sztojka An-
édes atya. nuszka,
alsóveniczel Sztojka József. nővére.
né szül. Erbe Thekla. alsóveniczel ifj. Sztojka
édes anyja. József,
2234 fivére.

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 18. —

Fehér Kereszt-szálloda. László László országgyűlési képviselő Battyány. — Kner Izidor nyomtatótulajdonos Gyoma. — Illés Zoltán hadnagy Gyula. — Arnold Péter ezredes Galícia. — Kugler Gyula százados Arad. — Kulinér Emil vegyész Budapest. — Mangra Vazul püspökhelyettes Nagyvárad. — Schlechta Gusztáv főhadnagy Fehértemplom. — Stromszki Sándor igazgató Budapest. — Jákey N. ezredes Czepléd. — Gothárd János főhercegi erdész és neje Kisejénő. — Rozsi Imre tanár Magyaróvár. — Grosz Adolf kereskedő Szaniszlau. — Joles Sándor gyáros Igló. — Wesselényi István báró huszár-önkéntes Brassó. — Svendor István gazdász Szolnok. — Frankl N. nagykereskedő Félégyháza. — Szücs Ágoston birtokos Ujkécske. — Szemel Árpád irnok Budapest. — Lichtman Samu utazó Budapest. — Beck Miksa utazó Budapest. — Kuchler Károly utazó Budapest. — Kretz Lajos utazó Temesvár. — Zechner Ferenc utazó Nagyvárad. — Neustetter Frigyes utazó Brassó. — Silberhaut Ernő utazó Bécs. — Neuman Jakab utazó Bécs. — Akerman Mátyás utazó Bécs. — Menkes Fülöp utazó Bécs. — Petrich Kálmán magánzó Szabadka.

Központi szálloda. Zerkovitz Rezső igazgató Budapest. — Bayersdorf Alfréd fakereskedő Szászrégen. — Montag Dezső birtokos Torda. — Zsárkó József főmérnök Budapest. — Kabodi Károly főmérnök Budapest. — Förstl Ottó mérnök Berlin. — Winkler Antal magánzó Czepléd. — Lázár Gyula birtokos Gyergyószentmiklós. — Kohn Sándor igazgató Hatvan. — Telkes Jenő igazgató Budapest. — Trillhaas Gyula kereskedő Budapest. — Naszay Rezső hivatalnok Nagylak. — Polatschek Alfred dr. ügyvéd Budapest. — Borza Károly vasuti titkár Budapest. — Tulkán Pál jegyző Szolnok. — Fischer Géza ékszerész és neje Batta. — Balhest Henrik utazó Teplitz. — Csiky Mihály birtokos Alváca. — Iványi Dezső kereskedő Budapest. — Steiner Lipót kereskedő Budapest. — Molcsay Rezső kereskedő Budapest. — Szemerényi István kereskedő Budapest.

Vass szálloda. Heufel Sándor mérnök Budapest. — Deutsch Péter hivatalnok Vajdahunyad. — Putics Sándor segédjegyző Nagyhalmagy Weisz Artur utazó Budapest. — Wolf Lipót utazó Budapest. — Geröfy Zoltán birtokos Szerdahely. — Ungvári P. hivatalnok Bánkut. — Götinger Rudolf utazó Bécs. — Grossz Jakab utazó Bécs. — Genál János vendég és Gavosdia. — Fritz Peter gazda Zombolya. — Huszti Emér gazda Zsámbokrét. — Paulini S utazó Prága. — Zerge Artur utazó Bécs. — Frankl Lipót utazó Bécs. — Zargonyi Benjámín iparos Ttkomlos. — Buza Béla iparos Ttkomlos.

Uj üzlet!		
Uj üzlet!	<p>Nyemecz és Kövesdy angol női divatterme Szabadság-tér 14. szám l. em. Arad.</p>	Uj üzlet!
Uj üzlet!		

minden elsőrendő füszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben. 264

Dr. Vajda Iván
ügyvédi irodája,
Andrássy-tér 17. sz.
(Reinhardt-ház.) 2206

Patent gyermek harisnyák

női- és férfi harisnyák, keztük elismert legjobb minőségben, legnagyobb választékban, feltétlen szabott, olcsó árak mellett. Bársony Andor harisnya-nagykereskedésében Arad, Szabadság-tér 17. Vidéki megrendeléseket legpontosabban intézem el.

Alapítva 1869
Megyei és városi telefon 389.

Agyagáru és kályhagyár

Minta-raktár: József főherceg-ut 7. szám,
az új evangélikus templommal szemben.

Műhely-telep: Tökölly Imre (volt Halasz-utca) 50. szám.

Ajánlja saját a legjobb tűzmentes anyagból készült

cserépkályháit és kandalóit

minden kivételben, ugyancsak **takarék-tűzhelyek** és **fürdőkádák kifalazását**, nemkülönbön **központi fűtések berendezését** bármely rendszer szerint.

Továbbá minden a kályhás iparhoz tartozó **javítások** vagy **átalakítások** megbízható szakképzett szerelők által pontosan és gyorsan, a lehető legjutányosabb árban végeztetnek úgy helyben, mint vidéken.

Összes cserépkályhám bármely rendszerű vasbetéttel mint **gyors-melegítő** kívánatra felszerelhető, nemkülönbön Maidingen rendszer szerint fekete vagy pirszén fűtésre mint töltőkályha felállítható.

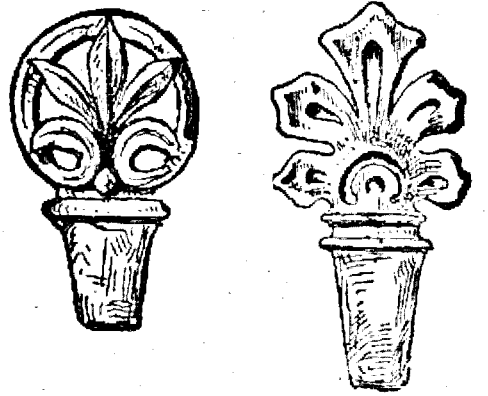
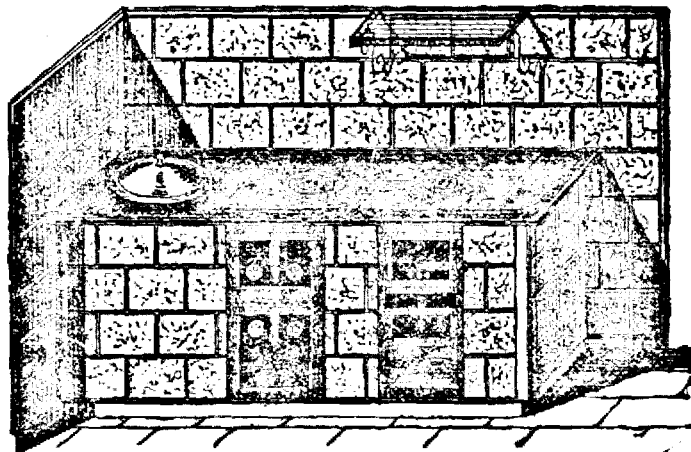
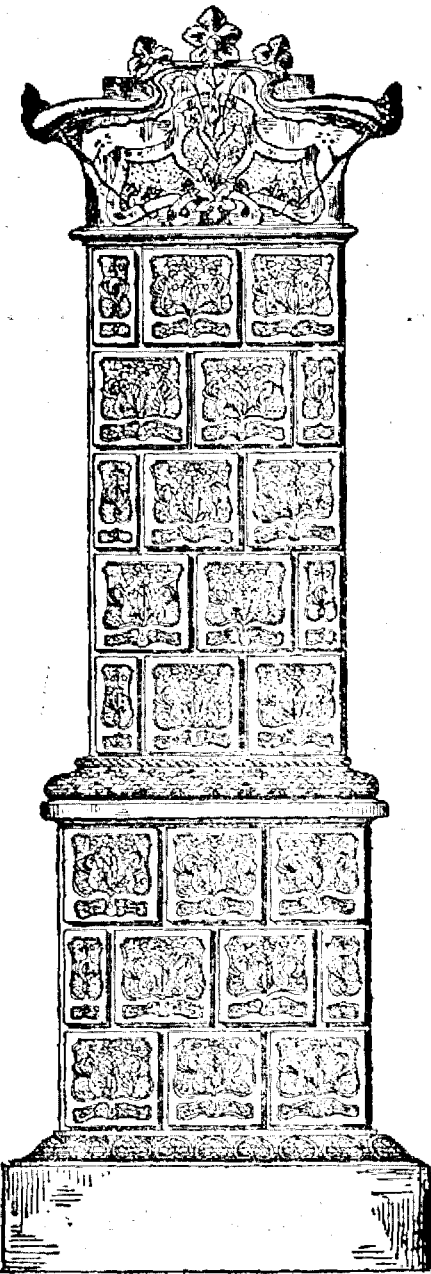
B. megbízását kérve, maradtam 183

kiváló tisztelettel

BALOGH DÁVID

kályhás-mester.

Képes mintakönyv kívánatra bárkinek bérmenive megküldetik.

Telefon szám 151.

Nagy
könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDÁJA

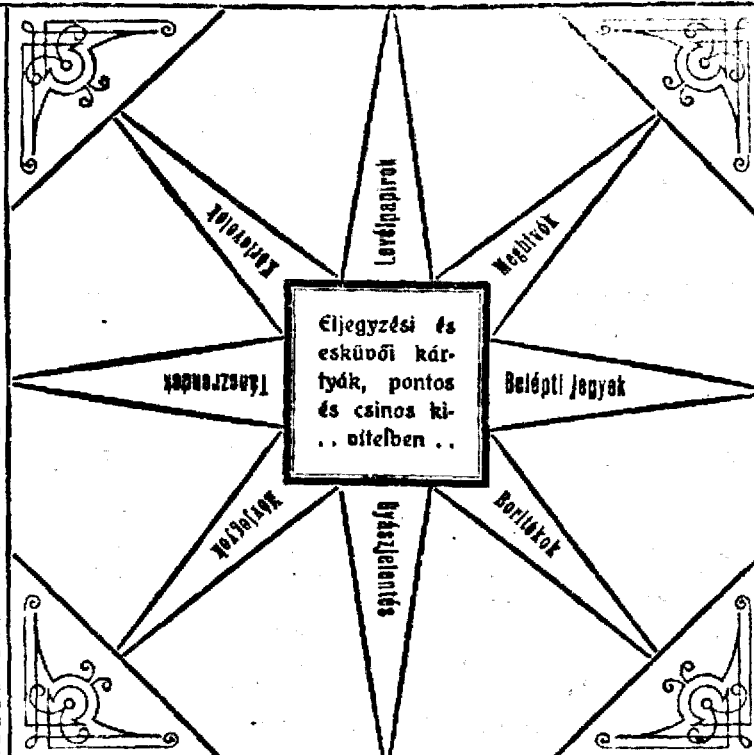
ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Béni
tömbnyomda.

Ajánlja
különbön berendezett és
a mai kor igényeinek
teljesen megfelelően fel-
szerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyom-
tatási munkák gyorsan,
pontosan és a legme-
dernebb kivételben ju-
tányos árban készített-
nek el.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legel-
jedtebb vidéki politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:

1 évre . . . . 24 korona.
1 hóra . . . . 2 korona.

Vidéken:

1 évre . . . . 28 korona.
1 hóra . . . . 2 kor. 40 f.

Beszerkesztéségi telefon 557.

Kiadóhivatali . . . 161.

Városi hirdetések.

25598—1907. szám.

Hirdetmény.

A gazda és gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1907. évi XLV. t. c. folyó évi november hó 1-én lép életbe.

Ugyanezen napon lép életbe ezen törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott 48000—1907. számú földmívelésügyi ministeri rendelet is.

Ezen alkalomból közhírré tesszük a következőket:

A hatósági eljárás, mely a jelen törvényben, továbbá az 1898. II. t. c., 1899. XLI. t. c. 1899. XLII. t. c., 1900. XXVIII. t. c., 1900. XXIX. t. c. által szabályozott ügyekben szükségessé válik — ideértve a kihágási ügyekben való büntető bíraskodást s az egyénenként 100 koronát meg nem haladó kárkövetelések elbírálását is — a következő hatóságok hatáskörébe tartozik:

Elsőfokban: a rendőrkapitányi hivatal.

Másodfokban: a városi tanács.

Harmadfokban: a földmívelésügyi minister.

Az egyénenként 100 koronát meghaladó kártérítés iránti ügyek elbírálása a királyi bíróságok hatáskörébe tartozik és ezek a törvénykezési rendtartás szabályai szerint járnak el.

Azok a szolgálati szerződések, amelyek ezen törvény életbeléptetése előtt az 1876. XIII. t. c.-nek megfelelően létesültek és a jelen törvény életbeléptetésekor még fennállottak: továbbra is érvényesek maradnak, de egyebekben ezeket a szerződéseket is a jelen törvény szerint kell megítélni.

Arad, 1907. szeptember hó 7-én.

A városi tanács.

498—1907. gsz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Arad és Ujarad közötti csolnakátkelesi jognak 1907. évi november 1-től kezdődőleg az Ujarad felé vezetendő vashidnak forgalomba helyezése napjáig leendő bérbeadása iránt folyó évi szeptember hó 23-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 16607 kor. 77 fillér évi haszonbér.

Bánatpénzül letendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénznek a városi pénztárba történt letételét igazoló jegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a város-háza 104. sz. szobájában az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székeinek 1907. évi szeptember hó 9-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k. aljegyző.

26600—1907. sz.

Hirdetmény.

Az 1907. évi augusztus hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeírási jegyzék 3 darab ivét az állami jövedékről szóló 1899. XXV. t. c. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1907. évi szeptember hó 23-tól számítandó 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségnek közszemlére az-

zal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Sándor Rezső, Drágyits János, Moldoványi Julianna, kik italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségnek észrevételeket.

Arad, 1907. évi szeptember hó 18-án.

A városi tanács.

15703—1907. kh.

Hirdetmény.

Az 1907. évi XIX. t. c. életbe léptetése folytán a ker. munkásbiztosító pénztár közgyűlési kiküldötteinek kiegészítése vált szükségessé. — Hivatkozással a nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi minister ur által e tárgyban 57734—907. sz. a. kiadott rendeletére a pótválasztást a törvény 126. §-a rendelkezése szerint elrendelem s annak megtartására

1907. évi szeptember hó 29-ének délelőtti 9 óráját tűzöm ki.

A választás a városháza földszinti kistermében fog megtartatni.

Választandó lesz a nem biztosított munkaadók sorából 71 munkaadó.

A biztosított alkalmazottak sorából 35 közgyűlési kiküldött.

Felhívom ennelfogva az aradi kerületi munkásbiztosító pénztárnak 18 éves életkort betöltött biztosításra kötelezett tagjait és a biztosításra nem kötelezett munkaadókat, valamint az önként biztosított tagokat, hogy a fent jelzett napon és helyen jogaik gyakorlása végett megjelenni sziveskedjenek.

A szavazás külön a munkaadók és külön az alkalmazottak sorából választandó kiküldöttre történik, titkos választási eljárás szerint. Munkaadóra csak munkaadó, alkalmazottra csak alkalmazott szavazhat.

A szavazó-lapokra csak annyi kiküldött neve vehető fel, külön a munkaadók és külön az alkalmazottak sorából, ahánynak megválasztása elrendeltetett.

A nagyobb vállalatoknál alkalmazottak a gyár igazgatóságától nyert igazolási jeggyel más nemű alkalmazásban levő tagok pedig tagkönyvükkel tartoznak szavazati jogukat igazolni. — A munkaadók közül csak az gyakorolhatja szavazati jogát, akinek a választás napján a pénztárnál bejelentett alkalmazottja van.

A választás vezetésével dr. Varjassy Lajos rendőrfogalmazó, iparhatósági biztost bízom meg.

Aradon, 1907. évi szember hó 7-én.

Greén Nándor,

h. főkapitány.

Mesés szép lesz
minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, koronákkal és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya szappan 76 fillér, Ibolya tej 1 kor.
és Ibolya hölgyper 1 korona 20 fillér.

Ovakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól. A bevasárlásnál csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessenek kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,

további Földes Kelemen, Koczka Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vajta Kálmán, Berger Gyula gyógyszerészek aradon és Vajta és Weisz drogeriájában

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és arnyas, szép és tágas kerthelyiséget, ugyszintén a város legkitünőbb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is diszezen renováltattam és azt megnyitottam.

Izletes magyaros polgári konyha. — Tiszta saját termései boric. Első magyar részvény serfözde udvari sör. Pohár 10 fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve

tisztelettel

1406

Répássy Pál.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb,

bojtok

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden szakba vágó munkát a leggyorsabban készít. 682

Nem kell London. Nem kell Páris!
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPÓKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER M. A. UTÓDA

orthopéd és divat cipészetében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szülők különös figyelmébe ajánlom orthopéd-gyógycipőmet, melyek meggátolják a lábfej fejlődését. Gyermekeknek, ugyszintén felnőtteknél nagy sikerű eredményeket érttem el, amit számos elismerés tanúsít. Készítek a valódi amerikai formájú cipőket meg nem különböztethető tartos szép cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel

SEELINGER M. A. UTÓDA

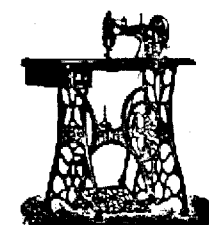
az aradi Nemzeti Színház szállítója 641

Telefon szám 98.

Hammer Vilmos

műszerész

Arad, Szabadság-tér 7. sz.

Pfaff és Singer
karikahajós

varrógépek,

„Melikal Premier”, „Puch”

kerékpárok,

Grammofonok és lemezek nagy raktára

Acetylen lámpák, gummik, nyergek, grammofon kerek, rugók, hangdobozok, varró és grammofon tűk I-a minőségben.

Javítások jutányosan és jótállás mellett, gyorsan és pontosan eszközöltemek.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legszebb kivitelű és a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra **ortopéd-cipők** elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti **bakkancs vagy csizma** elkészítését elvállalom, azon reményvel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel
Wolf János.

586

RUBICS GYULA

fényező és mázó mester

Arad, Szent-Pál-utca 8. szám,

Boeska-tér varok.

Elvállal e szakmába vágó mindenféle munkát, u. m.: **butor-fényezést, vas- és fa-butorokban, régi butorok újra festését** bármilyen stílusban, **kávéházi berendezéseket** u. m.: **asztalok, székek, rácszatok, lámpariák, fogasok, csillárok és fürdő-kadakat.** 1488

K U N

női kalap divat-terem!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy **Aradon Deák Ferencz-utca 2. szám alatt** (Sebesyház) egy, a mai kor és modern ízlés minden köve eményének megfelelő.

női kalap divat-termet nyitottam

Üzletemben a legelőkelőbb cégektől kikerült és legszebb kivitelű modelleket állandóan raktáron tartom.

Allandó és a legnagyobb választék **gyűjteményében.**

Átalakítások és minden e szakmába vágó munkálatok jutányosan és pontosan végeztenek.

V. léki megrendeléseket a legmosszat menő körültekintéssel eszközölök. 719

Szíves pártfogást kér

ARTMANN ANNA

Arad, Deák Ferencz-utca 2.

Harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. sz.

(Fischer Ellz palotában.)

A t. közönség readekezésére áll és különösen kitünő anyagból kötött

2074

uj harisnyait ajánlja.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyósó kerítések, épület-asalások, görredőnyök, napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind e szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szárítására vaskosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltenek. 1151

Nagy választék sirkötés mintákból természetes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Könyvkötészetünkben**egy ügyes fiu****tanulónak****felvétetik.**

Bővebbet a kiadóhivatalban

Hámory-gazdaság

ajánlja sajáttermésű

nemesfajú

sárga és görög

DINNYÉIT.

Kaphatók: 1980

Deák Ferenc-utca 3., az udvarban.

Kellemesen hűsítő hajviz**Eau de Glace.**

A fejbőrt erősíti, a hajhullást megakadályozza, a korpa képződést megszünteti és a fejet huzamos időn át hűvösen tartja.

Egy üveg ára 2 korona.

A haj mosására és tisztán tartására a legalkalmasabb szer a

„CHAMPOING POR.”

A vele készült vízzel mosott haj fényes, ruganyos és selymes lágyaságú lesz. A haj színére nincs befolyással.

Az ideges fájást azonnal megszünteti a

Rozsnyay-féle fejfájás elleni tablettá.

6 darab ára 1 korona.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárában

458

Arad, Szabadság-tér.

Sok millió előkelő

urhölgy használja

a világhírű

Földes-féle**Margit-Cremet,**

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

4547—1907. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A borosjenői kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Victoria takarékos és hitelintézet az alább irt és csatlakozottnak kimondott végrehajthatóknak, Mojsza János silingyiai lakos végrehajtást szenvedő elleni alább irt tőkekövetelések s jár iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék és a borosjenői kir. járásbíróóság területén fekvő és a silingyiai 5. számú telekjben A. I. 1—7. sor, (18., 19.) 406., 471., 481., 572., 594., 662. hrszám alatt foglalt beltelek, az azon levő épületek és $\frac{1}{4}$ külállományu föld 2496 kor. és az A. + 1. sor 1018. hrsz. alatt foglalt szőlő 84 korona kikiáltási árban, az 1907. évi október hó 19-ik napjának délelőtt 10 órajakor Silingyia községhezánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni:

1. Ha a kikiáltási áron felül ígért nem fog tétetni, az elérvezendő ingatlan a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 $\frac{0}{100}$ -át vagyis 249 kor. 60 fillért és 3 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5 $\frac{0}{100}$ kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881. évi december 6-án 39425. I. M. szám alatt kelt rendeletben előírt módon a nagybattyáni kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság telekkönyvi hatóságánál, továbbá Silingyia, Lugozó és Apatelek községek előljárásgainál megtekinthetők.

Borosjenő, 1907. évi július hó 9-én, kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság.

Székely,

2229

kir. albiró.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

APRÓ HIRDETESEK.

A K i n e k

Ismeretseg híján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

A K i

eladni kíván

butort,
sorgorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

A K i

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat.

A K i

mind Ezeket vétel vagy bérbevétel cél-
jából keresi.

A K i

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbán or. célt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

vezetést használja.

Kerestetik

azonnali belépésre
aradi családhoz intelli-
gensebb kisasszony
(esetleg német ajkú) 3
gyermek mellé. Czim a
kiadóhivatalban.

Egy ügyes kereskedő segéd,

ki a fűszer, vas- és rövidáru-üz-
letben is járta, vidéki fogyasztási
szövetkezetnél azonnal alkalmazást
nyer. Ajánlatokat „Szorgalmas“
jelige alatt továbbit a kiadóhi-
vatal. 2179

Egy új kiadása

Mayer Conversations Lexicon meg-
vételtre keres **Ingusz I. és Fia**
könyvkereskedése. 361

Választó-utca 44. számú ház

szabad kézből azonnal eladó. Bő-
vebbet ugyanott. 2195

Egy jó házból való fiu

tanulónak rőfös és divatáru üzletbe,
teljes ellátással is felvétetik. Ro-
mán vagy szerb nyelvet bíró előnybe
részesül. Cim a kiadóban. 2214

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszédű tehetséges urak
állandó alkalmazást kaphatnak egy
könnyen eladható házi cikk el-
adására. Pénzbeszedők óvadékkal
keresketnek. Ajánlatok „K 6 100.“
jellet a kiadóhivatalba kéretnek. 465

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat,
jobb folyóiratokat és hangjegyeket
legmagasabb áron. — **Kerpel**
Izno könyv- és papírkereskedése
és kölcsönkönyvtára, Aradon. 356

Egy nagy sarok üzlet

helyiség pincével és raktárral,
vagy annélkül kiadó, az izraelita
templom épületében. 2200

2—3 hónapos özbak

megvételtre kerestetik. Ajánlatok a
kiadóhivatalba kéretnek „Özbak“
jelige alatt. 2192

Egy jó karban levő 2 lóerős

GÁZMOTOR

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Egy jó forgalmu

vegyeskereskedés, mely italmérés-
sel van egybekötve, románakta
nagyközségben Aradmegyében ked-
vező feltételek mellett eladó vagy
továbbvezetés céljából átadó. Cim
a kiadóban. 2217

Lipót-utca 10/a. sz. a.

2 szoba, konyha, előszoba vízveze-
téssel, veranda és kerttel 16 fo-
rintért havonta kiadó november
elsejére, de nem eladó. Bővebbet
őzv. Gömör Józsefné, Kovaszinc.
2231

Mérlegképes

könyvelőt

keresünk.

Rosenblüh H. és Társa
divatáru üzlet. 2220Kik hasonló üzletben működtek,
előnyben részesülnek.

Magyar Királyi államvasutak áll. főnökség.

7871—1907 R. szám.

Árverezési hirdetmény.

Ezennel közhírré tételik, mi-
szerint az üzletszabályzat 70. §-a
értelmében elárusítandó: kézmű-
áru, ü es zsák, ruhanemű, vasáru,
varrogép, sósórszesz, szappan, sza-
lonna, bor, stb. nyilvános árverezé-
se Arad állomásunkon lévő
feladási raktárban 1907. évi szept-
ember hó 25-én délelőtt 9 órakor
tartatik meg, mely árverezésre a
t. c. közönség ezennel meghivatik.

Az állomomásfőnök:

Homonnay.

Első éves jogász

felsőbb gimnázistákat matemati-
kára, fizikára oktat. Megkeresése-
ket a kiadóba kérek. 2232A hölgyközönség
figyelmébe!A hölgyközönség
figyelmébe!Van szerencsém a n. é. hölgyközön-
ség szives tudomására hozni, hogy 25 év
óta fennálló modera

női divat-termemet

szeptember 1-én megnyitottam és
az elmúlt hónapokban tett külföldi tanu-
mányutjaim alkalmával szerzett tapasz-
talataimnak alapján azt teljesen mo-
dernül, újonnan berendeztem.Eme változásai abba a helyzetbe
jutottam, hogy a legizlésebb fran-
cia és angol divat szerint bárminemű
megrendeléseket a legjutányosabb áron
és a legrövidebb idő alatt kielégíthessem.

Kiváló tisztelettel:

Kaiser Lipót,

Fábián-utca II. 2215

Fakereskedésben
azonnali belépésre
egy jó erkölcsű szor-
galmas fiu

tanulónak felvétetik.

Tanonc idő három év,

mely idő alatt nálam
teljes ellátásban ré-
szesül, egy év után 10korona havi fizetés,
mely érdem szerint

fokozódik. 2230

Hacker Sándor

fakereskedő, Csermön.

Sztanity Mátyás

kövezési vállalkozó

Arad, Csernovits Peter-utca 14.

Elvállal mindennemű

kövezési, macadám és műútépítési munkálatokat

Aradon és a vidéken.

2225

Kivánatra költségvetések ingyen.